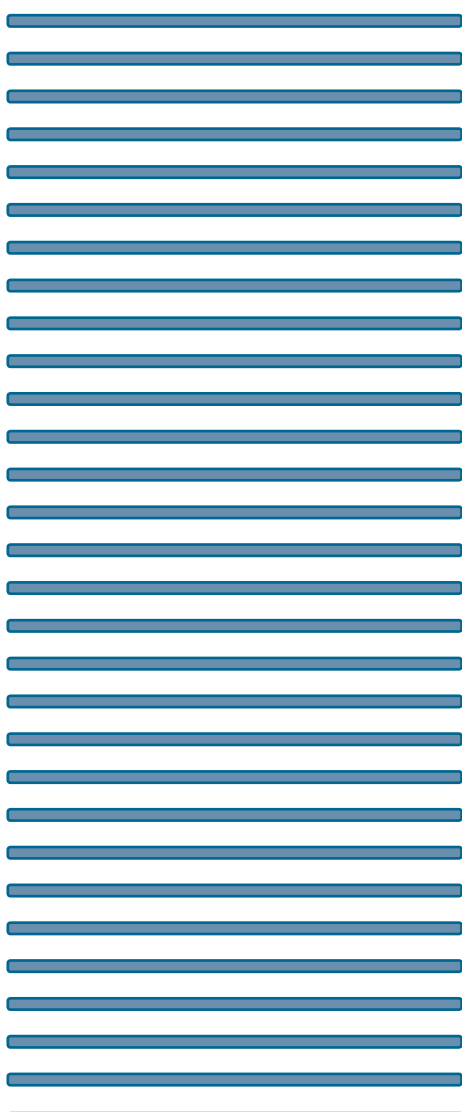

Dienstenchequewerknemers op basis van het Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming

---

De dienstenchequewerknemers sinds 2004

Inhoud

Lijst met tabellen.....	2
Lijst met grafieken.....	4
Werknemers in het stelsel van de dienstencheques	7
Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers	7
Doorstroming van PWA-werknemers naar het stelsel van de dienstencheques.....	8
Profielkenmerken van de dienstencheque-werknemers.....	9
Tewerkstellingskenmerken in het stelsel van de dienstencheques.....	13
Regionale spreiding	13
Arbeidsregime	16
Arbeidsvolume	20
Dagloonklasse.....	23
Loopbaan van de dienstencheque-werknemers.....	27
Duur van tewerkstelling in het stelsel.....	27
Duur van tewerkstelling in het stelsel en profielkenmerken	28
Duur van tewerkstelling in het stelsel en tewerkstellingskenmerken	31
Verloop van dienstencheque-werknemers.....	34
Instroom	35
Uitstroom	45
Conclusie	56

Lijst met tabellen

Tabel 1: Groei van het aantal dienstencheque-werknemers per jaar (2004-2009).....	8
Tabel 2: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers naar geslacht (2004-2009).....	9
Tabel 3: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers naar leeftijd (2004-2009).	9
Tabel 4: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers naar huishouden (2004-2009).....	10
Tabel 5: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers (2004-2009) naar woonplaats.....	10
Tabel 6: Evolutie van het aantal van dienstencheque-werknemers naar nationaliteit (2004-2008). ..	11
Tabel 7: Regionale spreiding van banen volgens hoofdzetel van de dienstencheque-onderneming (gemiddelde van de kwartalen).	13
Tabel 8: Geografische spreiding van dienstencheque-werknemers (volgens woonplaats) en –banen (volgens hoofdzetel) in het 4 ^e kwartaal 2009.	13
Tabel 9: Aantal banen volgens hoofdzetel en volgens lokale vestigingseenheid van de onderneming in het 4 ^e kwartaal 2009.....	14
Tabel 10: Mobiliteit tussen woon- en werkplaats (lokale vestigingseenheid) op gewestelijk niveau in het 4 ^e kwartaal 2009.	15
Tabel 11: Arbeidsregime van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar geslacht, leeftijd en regio.	17
Tabel 12: Arbeidsregime van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar nationaliteit.	18
Tabel 13: Het aandeel van een voltijdse baan dat deeltijds tewerkgestelde dienstencheque-werknemers tijdens het 4 ^e kwartaal 2008 werkten.....	19
Tabel 14: Aandeel van een voltijds equivalent dat dienstencheque-werknemers presteren in het 4 ^e kwartaal 2008 volgens geslacht, leeftijd en regio.....	21
Tabel 15: Aandeel van een voltijds equivalent dat dienstencheque-werknemers presteren in het 4 ^e kwartaal 2008 volgens nationaliteit.....	22
Tabel 16: Dagloonklasse van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar geslacht, in euro.	25
Tabel 17: Dagloonklasse van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar leeftijd, in euro.	25
Tabel 18: Dagloonklasse van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar regio en sector, in euro.	26
Tabel 19: Dagloonklasse van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar nationaliteit, in euro.	26
Tabel 20: Aandeel werknemers dat na een bepaalde periode nog steeds in het stelsel werkt, volgens jaar van instroom.	27
Tabel 21: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar geslacht en sector.....	28
Tabel 22: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar leeftijd.	28
Tabel 23: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar regio.....	29
Tabel 24: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar nationaliteit.	30

Tabel 25: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar sector.....	31
Tabel 26: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar sector volgens NACE-indeling.....	31
Tabel 27: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar sector en arbeidsregime.....	32
Tabel 28: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4 ^e kwartaal 2008 naar dagloonklasse, in euro.....	33
Tabel 29: Evolutie van in- en uitstroom van werknemers in het stelsel van dienstencheques.	34
Tabel 30: Profielkenmerken van instroom in het stelsel uit loontrekkend in het 4 ^e kwartaal 2008. ...	41
Tabel 31: Dagloonklasse voor en tijdens tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (instroom uit loontrekkend in 2008/4).	42
Tabel 32: Arbeidsregime voor en tijdens tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (instroom uit loontrekkend in 2008/4).	43
Tabel 33: Uren per dag dat een werknemer presteert voor en tijdens tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques.	43
Tabel 34: Sector van tewerkstelling voor en tijdens tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques ¹	44
Tabel 35: Profielkenmerken van uitstroom naar loontrekkend in het 3 ^e kwartaal 2007.	51
Tabel 36: Duur van tewerkstelling van uitstroom naar loontrekkend in het 3 ^e kwartaal 2007.....	52
Tabel 37: Dagloonklasse van tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (uitstroom naar loontrekkend in 2007/4).	53
Tabel 38: Verschil dagloonklasse tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (uitstroom naar loontrekkend in 2007/4).	53
Tabel 39: Arbeidsregime tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (uitstroom naar loontrekkend in 2007/4).	54
Tabel 40: Uren per dag dat een werknemer presteert tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques.	54
Tabel 41: Sector van tewerkstelling tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques.	55

Lijst met grafieken

Grafiek 1: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers per kwartaal (vanaf 2004/3 tot 2009/4).....	7
Grafiek 2: Spreiding van de nationaliteit van dienstencheque-werknemers naar regio (2004-2009)..	12
Grafiek 3: Aandeel voltijdse banen voor private en publieke sector vanaf 3 ^e kwartaal 2004 tot 4 ^e kwartaal 2009.....	16
Grafiek 4: Gemiddeld aantal uren per kwartaal dat een dienstencheque-werknemer presteert vanaf 3 ^e kwartaal 2004 tot 4 ^e kwartaal 2009 ¹	20
Grafiek 5: Evolutie van dagloonklasse van dienstencheque-werknemers per kwartaal (2004/3 – 2009/4).....	23
Grafiek 6: Dagloon van dienstencheque-werknemers en alle loontrekkenden in het 4 ^e kwartaal 2008, in euro (n = 80.453).	24
Grafiek 7: Aantal kwartalen van tewerkstelling na instroom in het laatste kwartaal van elk jaar (2004 tot 2008).....	27
Grafiek 8: Aandeel van een voltijds equivalent dat dienstencheque-werknemers presteerden in het 4 ^e kwartaal 2008 volgens duur tewerkstelling (n = 77.849).	32
Grafiek 9: Stock en instroom van werknemers in het stelsel per kwartaal (2004-2009).....	35
Grafiek 10: Socio-economische situatie vóór instroom van werknemers in het stelsel, per kwartaal (2005-2009).	36
Grafiek 11: Evolutie van de socio-economische situatie van dienstencheque-werknemers vóór hun tewerkstelling in het 4 ^e kwartaal 2009 (n=100.246).	37
Grafiek 12: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in 4 ^e kwartaal 2009, naar geslacht.	38
Grafiek 13: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in 4 ^e kwartaal 2009, naar leeftijd	38
Grafiek 14: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers voor 4 ^e kwartaal 2009, naar gezinssituatie.....	39
Grafiek 15: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in 4 ^e kwartaal 2009, naar regio.	39
Grafiek 16: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in 4 ^e kwartaal 2009, naar nationaliteit.	40
Grafiek 17: Evolutie van de definitieve uitstroom van werknemers uit het stelsel volgens socio-economische situatie na uitstroom (2005-2008).	45
Grafiek 18: Aandeel dienstencheque-werknemers volgens socio-economische situatie na uitstroom per kwartaal.	46
Grafiek 19: Evolutie van uitstroompercentages ten opzichte van alle werknemers in het stelsel volgens sector (2005-2009).	46
Grafiek 20: Evolutie van de socio-economisch situatie van dienstencheque-werknemers na tewerkstelling in het 4 ^e kwartaal 2006 (n= 44.456).	47
Grafiek 21: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4 ^e kwartaal 2006, naar geslacht.	47
Grafiek 22: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4 ^e kwartaal 2006, naar leeftijd.	48

Grafiek 23: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4 ^e kwartaal 2006, naar regio.	48
Grafiek 24: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4 ^e kwartaal 2006, naar nationaliteit.	49
Grafiek 25: Socio-economische situatie in 4 ^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4 ^e kwartaal 2006, naar huishouden.	50

In dit rapport ligt de focus op de werknemers die in de loop van de jaren, met name vanaf 2004 tot 2009, in het stelsel van de dienstencheques tewerkgesteld waren. Naast enkele algemene indicatoren over het stelsel en zijn werknemers, zal ook nagegaan worden of er zich bepaalde evoluties hebben voorgedaan in de achtergrondkenmerken van de werknemers alsook in de kenmerken van hun tewerkstelling (sector, arbeidsvolume en loon). Hoe evolueert het loon van dienstencheque-werknemers en zijn er veranderingen in arbeidsvolume? Ook het verloop, de in- en uitstroom uit het stelsel, zal meer in detail bekeken worden en de socio-economische positie vóór en na hun tewerkstelling als dienstencheque-werknemer zal nagegaan worden. Groeien ze door naar andere banen of blijven ze voornamelijk in het stelsel werken? ...

In de evaluatierapporten over het stelsel van de dienstencheque die IDEA Consult jaarlijks publiceert, wordt eveneens een uitgebreide analyse verricht naar werknemers tewerkgesteld in het stelsel. In een aantal opzichten verschilt dit rapport met de jaarlijkse evaluatierapporten. Ten eerste ligt de focus in dit rapport enkel op een analyse van de werknemers in tegenstelling tot de jaarlijkse evaluatierapporten waar ook andere aspecten¹ aan bod komen en beperken de analyses zich tot de data verkregen van Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid². Ten tweede wordt er in dit rapport een uitgebreid overzicht gegeven van de groei van het stelsel sinds zijn ontstaan en een evolutie van het profiel van de werknemers en de tewerkstellingskenmerken. Ten slotte worden in de analyse individuele gegevens gebruikt wat het mogelijk maakt de loopbaan van de werknemers exact te volgen. In de analyses van IDEA Consult maakt men gebruik van geaggregeerde gegevens waardoor enkel een beeld gegeven wordt van de toestand op een bepaald tijdstip. Men weet hoeveel er op een gegeven moment in- of uitgestroomd zijn maar men kan niet nagaan of werknemer eerder al een tewerkstelling in het stelsel gehad hebben of later weer zullen instromen.

De gegevens in dit rapport zijn afkomstig van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) die administratieve gegevens verzamelt van verschillende instellingen zoals Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (RSZPPO), Rijksregister, Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), die aan elkaar koppelt en deze opslaat in het Datawarehouse Arbeidsmarkt en de sociale bescherming. Gegevens met betrekking tot tewerkstelling, waaronder tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques, worden voornamelijk bijgehouden door de RSZ met uitzondering van werknemers die bij plaatselijke overheidsdiensten (gemeentes en OCMW's) tewerkgesteld zijn en waarvoor RSZPPO instaat. De gegevens worden per kwartaal verzameld door middel van de multifunctionele aangifte (DfmA) die door de dienstencheque-ondernemingen dient ingevuld te worden. Beschikbare gegevens zijn het profiel van de werknemers (geslacht, leeftijd, woonplaats, nationaliteit en type huishouden), het socio-economisch statuut, aantal gepresteerde uren, het aantal voltijdse equivalenten, arbeidsregime, sector en de lonen.

Deze gegevens zijn beschikbaar voor alle personen die ooit of nog steeds in het stelsel van de dienstencheque tewerkgesteld zijn en dit voor de 8 kwartalen voorafgaand aan de tewerkstelling in het stelsel tot 12 volgende kwartalen na de laatste tewerkstelling als dienstencheque-werknemer.

---

¹ Analyse van gebruikers en ondernemingen, evaluatie van de arbeidsovereenkomst, de loon- en arbeidsvoorwaarden binnen het stelsel en kostprijs.

² IDEA Consult gebruikt ook data verkregen van de jaarlijkse bevraging van de RVA waartoe ondernemingen wettelijk verplicht zijn gegevens met betrekking tot de tewerkstelling en het profiel van hun werknemers te verstrekken.

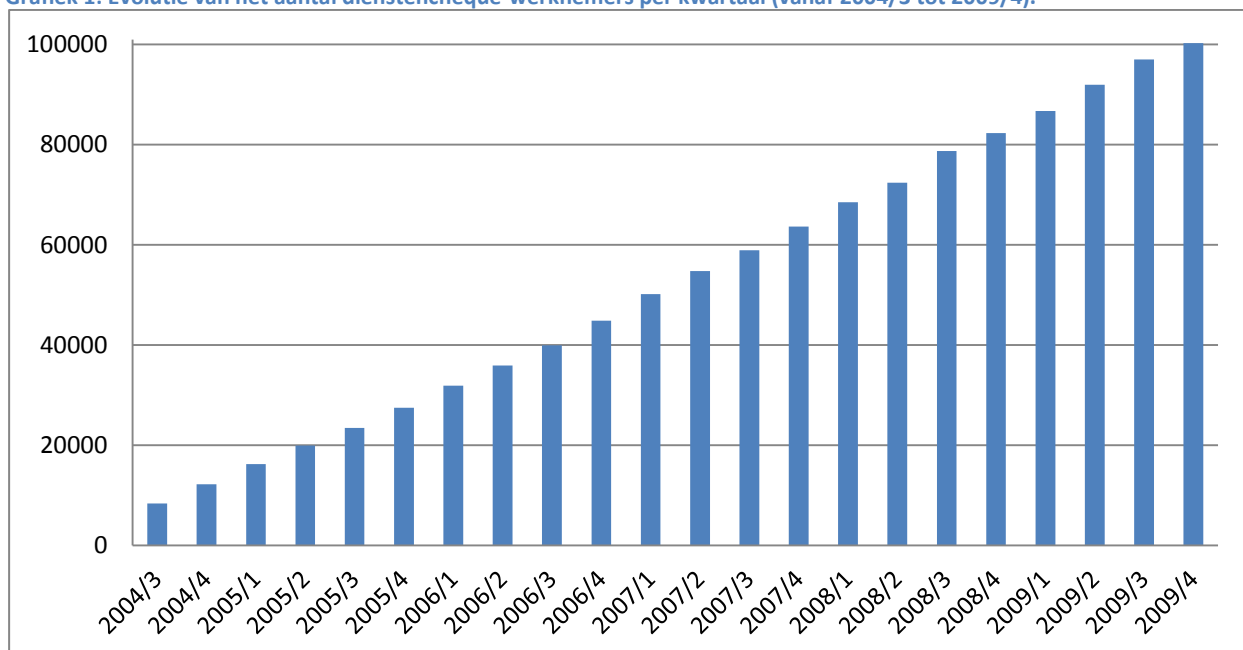
We kunnen dus met andere woorden nagaan wat de arbeidsmarktsituatie was tot 2 jaar voor hun tewerkstelling in het stelsel en tot 3 jaar na hun tewerkstelling. Dit laat ons toe om de loopbaan van werknemers te volgen.

Werknemers in het stelsel van de dienstencheques

Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers

Sinds het ontstaan van het stelsel van de dienstencheques is het aantal werknemers gestaag gestegen en nog steeds groeit het stelsel kwartaal na kwartaal (Grafiek 1). In het totaal vanaf het derde kwartaal 2004³ tot het vierde kwartaal 2009 werden er 170.072 unieke personen een of meerdere kwartalen tewerkgesteld in het stelsel. In het begin (3^e kwartaal 2004) waren er 8.393 werknemers tewerkgesteld binnen het stelsel. In het laatste kwartaal van 2009 werd de kaap van 100.000 werknemers per kwartaal overschreden en waren er toen 100.246 werknemers in het stelsel aan de slag.

Grafiek 1: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers per kwartaal (vanaf 2004/3 tot 2009/4).

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Er moet opgemerkt worden dat de cijfers van de RSZ en de RSZPPO gebaseerd zijn op de aangifte van de ondernemingen die hun werknemers als dienstencheque-werknemers moeten aangeven. Deze cijfers zijn dus afhankelijk van een correcte aangifte door de werkgever. Het kan gebeuren dat niet alle werknemers geregistreerd zijn als dienstencheque-werknemers of dat omkaderingspersoneel ten onrechte als dienstencheque-werknemers geregistreerd zijn. Dit was vooral in de eerste jaren een probleem en kan dus een vertekend beeld geven. De recentere cijfers zouden meer betrouwbaar zijn.

³ vanaf het 3^e kwartaal 2004 is in de DfmA een code voorzien om aan te duiden of bepaalde prestaties met dienstencheques betaald werd.

In tabel 1 wordt een vergelijking gemaakt tussen de gegevens van de RSZ en RSZPPO en de gegevens van de RVA die verzameld worden via een jaarlijkse wettelijk verplichte bevraging bij dienstencheque-ondernemingen. Volgens de gegevens van de RVA werkten er in de loop van 2009 120.466 personen in het stelsel. Dit komt ongeveer overeen met het aantal gekend bij de RSZ, namelijk 118.436 werknemers. De groei van het aantal werknemers in het stelsel neemt jaarlijks af. In 2009 groeide het stelsel volgens de cijfers van RSZ en RSZPPO nog met 21%. Uit de tabel blijkt ook dat slechts een kleine minderheid van de werknemers in de publieke sector tewerkgesteld zijn (in 2009 slechts 4,0% van alle werknemers).

Tabel 1: Groei van het aantal dienstencheque-werknemers per jaar (2004-2009).

	RSZ	RSZPPO	Totaal		RVA	
	Aantal	Aantal	Aantal	Groeivoet	Aantal	Groeivoet
2004	13.527	n.b.	13.527		15.077	
2005	32.544	1.217	33.681	149,0%	28.933	91,9%
2006	53.452	1.713	55.061	63,5%	61.759	113,5%
2007	75.458	2.314	77.621	41,0%	87.152	41,1%
2008	95.911	3.389	97.818	26,0%	103.437	18,7%
2009	114.003	4.693	118.436	21,1%	120.324	16,3%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Doorstroming van PWA-werknemers naar het stelsel van de dienstencheques

Met de invoering van dienstencheques wilde men zoveel mogelijk personen die tewerkgesteld waren bij Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen (PWA) en huishoudelijk werk verrichtten, doen doorstromen naar het stelsel. Sinds 1 maart 2004 is het PWA-stelsel gesloten voor thuishulp met huishoudelijk karakter voor zowel nieuwe werknemers als gebruikers. In de periode 2004-2010 is het totale aantal PWA-werknemers sterk gedaald van 40.727 naar 18.764 werknemers. De afname was het grootst in 2005 (-6.182 werknemers) en 2006 (-4.654 werknemers). Van doorstroom is er echter niet veel sprake. Uit de gegevens van de kruispuntbank blijkt echter dat de er niet veel werknemers uit het PWA-stelsel doorgestroomd zijn naar de dienstencheques. In de volledige dataset komen er slechts 3.805 personen voor die tussen het 3^e kwartaal 2002 en het 4^e kwartaal 2009 in het PWA-stelsel gewerkt hebben. Mogelijk speelt hier het effect van werkloosheidsval verval in het PWA-stelsel.

Profielkenmerken van de dienstencheque-werknemers

Dankzij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid kunnen we de gegevens van de RSZ over tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques linken met de gegevens uit het Rijksregister en kunnen we op die manier de profielkenmerken van de dienstencheque-werknemers waaronder geslacht, leeftijd, nationaliteit, woonplaats en type huishouden in kaart brengen. Het komt vaak voor dat gegevens met betrekking tot deze profielkenmerken bij bepaalde personen ontbreken of onvolledig zijn. Toch werden deze personen mee opgenomen in de analyse waardoor het totale aantal personen per profielkenmerk kan verschillen.

Tabel 2 geeft een overzicht van het aantal dienstencheque-werknemers naar geslacht vanaf 2004 tot 2009. Hoewel het percentage mannen tewerkgesteld in het stelsel door de jaren heen licht toenam zijn het toch vooral vrouwen die in het stelsel tewerkgesteld zijn. De meest recente cijfers, voor 2009, geven aan dat 97,8% van de werknemers een vrouw is en slechts 2,2% man. In absolute cijfers komt dit neer op 107.919 vrouwen en slechts 2.442 mannen.

Tabel 2: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers naar geslacht (2004-2009).

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Man	1,4%	1,7%	1,8%	1,9%	2,1%	2,2%
Vrouw	98,6%	98,3%	98,2%	98,1%	97,9%	97,8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Aantal	12.007	27.096	45.604	67.927	91.335	110.361

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 3 toont de verdeling van dienstencheque-werknemers naar leeftijd. De meeste dienstencheque-werknemers (twee derden) zijn tussen de 30 en 50 jaar. In de loop der jaren is het aandeel jongeren afgenomen. In 2004 was een op drie werknemers jonger dan 30 jaar terwijl in 2009 dit een op vier was. In 2004 bedroeg het aandeel vijftigplussers 6,9% en in 2009 is hun aandeel bijna verdubbeld en bedraagt dit 13,3%.

Tabel 3: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers naar leeftijd (2004-2009).

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<20	4,0%	2,6%	2,5%	2,4%	2,3%	2,1%
20-29	27,7%	24,4%	23,6%	23,2%	23,6%	23,7%
30-39	34,5%	34,2%	33,8%	32,2%	31,1%	30,4%
40-49	26,9%	30,4%	30,3%	31,3%	31,0%	30,5%
50-59	6,5%	7,9%	9,2%	10,1%	11,0%	12,2%
>= 60	0,4%	0,6%	0,7%	0,8%	0,9%	1,1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Aantal	11.842	26.735	45.013	66.969	90.339	110.361

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Zoals te zien in Tabel 4 heeft het merendeel van de dienstencheque-werknemers een partner en kinderen (52,8%). Opvallend is de grote groep eenoudergezinnen waarvan 19,4% van de werknemers deel van uitmaakt. Een op vijf dienstencheque-werknemers is een alleenstaande vader of moeder terwijl dit over de hele bevolking minder dan een op tien bedraagt. Over de jaren heen zijn de verhoudingen ongeveer stabiel gebleven.

Tabel 4: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers naar huishouden (2004-2009).

	2004	2005	2006	2007	2008	2008
						Totale bevolk.
Eenpersoonshuishouden	8,7%	8,9%	9,3%	9,5%	9,5%	16,7%
Eenoudergezin	18,6%	19,7%	20,3%	20,3%	19,4%	8,7%
Paar met kinderen	56,2%	54,3%	53,1%	52,2%	52,8%	42,4%
Paar zonder kinderen	13,9%	14,2%	14,4%	14,7%	15,3%	27,7%
Overige huishoudens/onbekend	2,7%	2,8%	3,0%	3,3%	3,1%	4,5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Aantal	12.007	27.096	45.604	67.927	91.335	

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 5 geeft de evolutie van de spreiding van werknemers (2004 tot 2009) naar woonplaats weer in vergelijking met het totaal aantal werknemers per provincie. Hoewel Antwerpen het meeste dienstencheque-werknemers (15,7%) telt, is deze provincie ondervertegenwoordigd als men de proportie van alle werknemers in beschouwing neemt. Antwerpen wordt gevolgd door Oost-Vlaanderen met een aandeel van 14,1%. West-Vlaanderen (13,6%), Limburg (10,2%) en Brussel (10,7%) hebben in vergelijking met de andere provincies relatief meer dienstencheque-werknemers. Het stelsel heeft het minste aantal werknemers uit Luxemburg (2,1%) en Waals Brabant (2,9%) maar deze provincies hebben hoe dan ook een kleiner aandeel in de totale tewerkstelling. Brussel kende, met een verdubbeling van het aantal werknemers in vergelijking met 2004, de grootste toename van dienstencheque-werknemers. Ook de Waalse provincies zijn aan een opmars begonnen en maken alle samen 28,4% uit van de populatie, wat ongeveer gelijk is aan het aandeel van Waalse werknemers in de totale tewerkstelling (29,9%).

Tabel 5: Evolutie van het aantal dienstencheque-werknemers (2004-2009) naar woonplaats.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2009
							Alle werknemers
Antwerpen	16,5%	16,2%	15,9%	15,6%	15,8%	15,7%	17,2%
Limburg	16,1%	14,7%	12,4%	11,3%	10,9%	10,2%	8,0%
Oost-Vlaanderen	16,5%	16,4%	15,7%	14,5%	14,6%	14,1%	14,8%
Vlaams Brabant	8,3%	8,5%	8,0%	7,4%	7,3%	7,3%	11,0%
West-Vlaanderen	15,5%	16,1%	15,0%	14,4%	14,0%	13,6%	11,2%
Henegouwen	7,1%	7,1%	8,2%	9,6%	9,8%	10,3%	11,1%
Luik	6,1%	7,1%	8,7%	9,3%	9,2%	9,0%	9,2%
Luxemburg	2,3%	2,1%	2,3%	2,3%	2,2%	2,1%	1,8%
Namen	4,0%	4,1%	4,4%	4,4%	4,0%	4,1%	4,4%
Waals Brabant	2,8%	2,5%	2,6%	2,8%	2,8%	2,9%	3,4%
Brussel Hoofdstad	4,8%	5,3%	6,9%	8,5%	9,5%	10,7%	8,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100%
Aantal	11.826	26.662	44.839	66.658	89.849	109.908	

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 6 toont de nationaliteit van de werknemers. De meest recente gegevens zijn deze voor 2008. In vergelijking met het begin, in 2004, is het aandeel werknemers met Belgische nationaliteit met bijna 7 procentpunten gedaald maar vormt nog steeds de grootste groep met 82,1%. De belangrijkste nationaliteiten van werknemers zijn nationaliteiten van landen uit de EU-15 (6%) en EU-27 (4,1%). In vergelijking met de algemene cijfers van immigratie in België is dit een oververtegenwoordiging van nationaliteiten uit EU-15 en EU-27 (samen 10,1% in het stelsel). In 2008 bedroeg het aandeel immigranten uit landen van de EU-15 en EU-27 in de totale bevolking (15 tot 64 jaar) in België 6%⁴. Als we zouden beschikken over meer recente cijfers dan zou naar alle waarschijnlijkheid het aandeel uit EU-27 explosief toenemen als gevolg van het openstellen van de grenzen op 1 mei 2009 voor alle onderdanen van de landen die op 1 mei 2004 tot de Europese Unie toetraden⁵. Uit het meest recente evaluatierapport opgesteld door Idea Consult⁶ blijkt dat 7,5% van de werknemers in 2010 de Poolse nationaliteit heeft⁷.

Ook nationaliteiten van buiten de EU zijn sterk vertegenwoordigd in het stelsel (7,8% in het stelsel tegenover 2,9% in de bevolking). Van de niet-EU-nationaliteiten vormen werknemers met nationaliteit uit Sub-Saharisch Afrika of de Maghreb de grootste groep binnen het stelsel (respectievelijk 2,2% en 1,6%).

Tabel 6: Evolutie van het aantal van dienstencheque-werknemers naar nationaliteit (2004-2008).

	2004	2005	2006	2007	2008
België	89,0%	88,1%	85,8%	83,8%	82,1%
EU-15¹	4,3%	4,8%	5,4%	6,0%	6,0%
EU-27²	1,2%	1,5%	2,3%	3,2%	4,1%
Maghreb³	1,3%	1,5%	1,5%	1,5%	1,6%
Afrika - overige	1,7%	1,6%	1,7%	2,0%	2,2%
Azië	0,7%	0,8%	1,1%	1,2%	1,3%
Amerika	0,9%	0,9%	0,9%	1,2%	1,4%
Andere-onbepaald⁴	0,9%	1,0%	1,2%	1,2%	1,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal	11.826	26.662	44.839	66.658	89.849

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

⁴ FOD WASO, <http://www.werk.belgie.be/moduleDefault.aspx?id=21166>

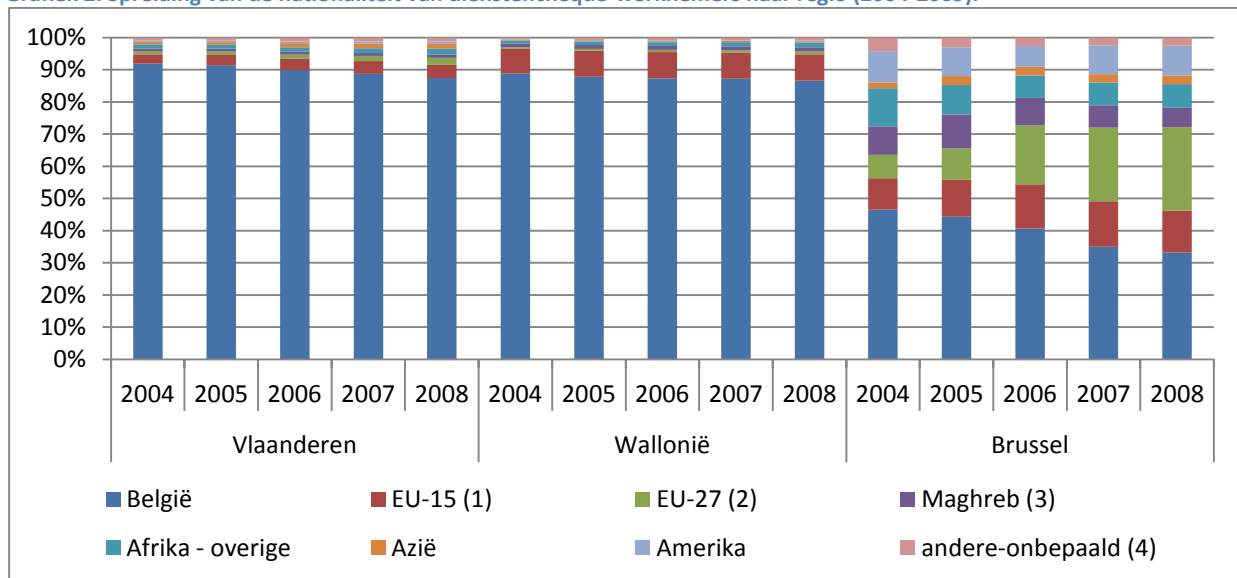
⁵ Polen, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Slowakije, Slovenië en Tsjechië

⁶ Idea (2011). Evaluatie van het stelsel van de dienstencheques voor buurtdiensten en –banen 2010.

⁷ Gebaseerd op jaarlijkse enquête van de RVA bij dienstencheque-ondernemingen.

Het is interessant om hier de opsplitsing te maken naar regio (zie Grafiek 2). Zowel in Vlaanderen als in Wallonië maakt de groep met een andere nationaliteit dan de Belgische ongeveer 10% uit. Hoewel het aandeel niet-Belgische nationaliteit in beide gewesten met de jaren licht toegenomen is, is dit in vergelijking met het aandeel van buitenlandse nationaliteiten in Brussel zeer klein. Brussel kent een veel groter aantal personen met een andere nationaliteit dan Belgen. Slechts een derde van de Brusselse dienstencheque-werknemers heeft de Belgische nationaliteit. Het merendeel van werknemers uit Brussel heeft een nationaliteit uit de Europese Unie. De groep uit landen van de EU-27 (niet EU-15) is sterker toegenomen dan andere nationaliteiten en zijn vooral geconcentreerd in Brussel.

Grafiek 2: Spreiding van de nationaliteit van dienstencheque-werknemers naar regio (2004-2009).

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Tewerkstellingskenmerken in het stelsel van de dienstencheques

Regionale spreiding

Tabel 7 toont de regionale spreiding van banen naar hoofdzetel van de dienstencheque-onderneming vanaf 2005 tot 2009. Vlaanderen heeft altijd het grootste aandeel banen gehad. In 2005 waren ruim 60% van alle banen gevestigd in Vlaanderen en in 2009 was dit nog steeds de helft van alle banen. In de loop van de jaren is het aandeel banen het sterkst toegenomen in Wallonië van 13,5% in 2005 tot 22,2% in 2009. Het aandeel van de banen bij ondernemingen met hoofdzetel in Brussel is ongeveer stabiel gebleven en schommelde rond een vierde van alle banen.

Tabel 7: Regionale spreiding van banen volgens hoofdzetel van de dienstencheque-onderneming (gemiddelde van de kwartalen).

		2005	2006	2007	2008	2009
Brussel	Aantal	5.732	10.082	14.426	17.591	24.944
	%	25,2%	25,3%	24,3%	22,4%	25,5%
Vlaanderen	Aantal	13.936	23.181	33.636	44.206	51.069
	%	61,3%	58,1%	56,6%	56,3%	52,3%
Wallonië	Aantal	3.071	6.612	11.328	16.745	21.672
	%	13,5%	16,6%	19,1%	21,3%	22,2%
Totaal	aantal	22.739	39.875	75.377	78.542	97.685
	%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Zoals Tabel 8 weergeeft, woonden de meeste dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2009 in Antwerpen (16%), Oost-Vlaanderen (14%) en West-Vlaanderen (14%). In de tweede kolom staan het aantal banen die in het laatste kwartaal van 2009 bestonden. Het aantal banen is groter dan het aantal werknemers en komt omdat sommige werknemers meerdere deeltijdse banen combineren. De meeste banen zijn gevestigd in Brussel (25%) gevolgd door Antwerpen (15%) en West-Vlaanderen (13%).

Tabel 8: Geografische spreiding van dienstencheque-werknemers (volgens woonplaats) en –banen (volgens hoofdzetel) in het 4^e kwartaal 2009.

	werknemers (volgens woonplaats)		banen (volgens hoofdzetel)	
	Aantal	%	Aantal	%
Brussel	12.307	13%	26.500	25%
Antwerpen	15.588	16%	16.121	15%
Limburg	9.990	10%	10.434	10%
Oost-Vlaanderen	13.487	14%	8.932	9%
Vlaams-Brabant	7.251	7%	6.161	6%
West-Vlaanderen	13.294	14%	13.312	13%
Waals-Brabant	2.808	3%	3.291	3%
Henegouwen	9.560	10%	8.033	8%
Luik	8.297	8%	7.059	7%
Luxemburg	1.974	2%	1.890	2%
Namen	3.895	4%	2.956	3%
Totaal	98.451	100%	104.689	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

In vergelijking met het aantal werknemers is het aandeel banen in Brussel oververtegenwoordigd. Dit komt doordat vele dienstencheque-ondernemingen hun hoofdzetel in Brussel hebben. Volgens deze gegevens werken vele werknemers in Brussel maar feitelijk zijn ze niet allen in Brussel tewerkgesteld.

Bij de RSZ wordt er ook gevraagd naar de lokale vestigingseenheid waar de werknemer is tewerkgesteld. In Tabel 9 staat ter vergelijking de verdeling van banen uit de private sector naar hoofdzetel van de werkgever en naar lokale vestigingseenheid. Deze cijfers hebben enkel betrekking op de banen uit de private sector. Bij deze gegevens moet echter opgemerkt worden dat ook hier de registratie ervan niet volledig betrouwbaar is. Uit deze cijfers blijkt dat de banen in Brussel nu nog 14% van alle banen uitmaken. 15% van alle banen bevinden zich in Antwerpen dat het grootste aandeel heeft. Oosten- en West-Vlaanderen nemen elk 13% van alle banen voor hun rekening.

Tabel 9: Aantal banen volgens hoofdzetel en volgens lokale vestigingseenheid van de onderneming in het 4^e kwartaal 2009.

	Hoofdzetel onderneming		Lokale vestigingseenheid	
	Aantal	%	Aantal	%
Brussel	26.469	26%	14.343	14%
Antwerpen	15.293	15%	15.456	15%
Limburg	10.224	10%	10.535	10%
Oost-Vlaanderen	7.963	8%	12.659	13%
Vlaams-Brabant	5.671	6%	6.805	7%
West-Vlaanderen	12.319	12%	13.107	13%
Waals-Brabant	3.190	3%	3.968	4%
Henegouwen	7.647	8%	9.490	9%
Luik	6.915	7%	8.471	8%
Luxemburg	1.826	2%	2.265	2%
Namen	2.911	3%	3.327	3%
Totaal	100.428	100%	100.426	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 10 geeft een overzicht van de mobiliteit tussen woon- en werkplaats van dienstencheque-werknemers tijdens het 4^e kwartaal 2009 op gewestelijk niveau. Er waren toen 1.715 Waalse werknemers werkzaam in Vlaanderen, wat neerkomt op 7% van alle dienstencheque-werknemers woonachtig in Wallonië. Omgekeerd waren er 1.432 werknemers uit Vlaanderen tewerkgesteld in Wallonië (2% van de Vlaamse werknemers). 2.284 werknemers uit Vlaanderen en 953 werknemers uit Wallonië gingen werken in Brussel. Ook een groot aantal werknemers afkomstig uit het Brusselse Gewest gingen werken in Vlaanderen (1.360 werknemers of 14% van alle Brusselaars) of in Wallonië (964 werknemers of 10% van alle Brusselaars). De interne werkgelegenheid is de totale tewerkstelling in het gewest ongeacht woonplaats van de werknemers. De verhouding tussen werknemers woonachtig in het gewest en de interne werkgelegenheid in het gewest geeft een idee van de werkgelegenheid in het gewest. Een ratio groter dan 1 betekent dat er meer banen dan werknemers zijn in het gewest. Zowel in Vlaanderen als in Wallonië bedraagt deze 0,99 wat betekent dat er zo goed als voor iedere baan één werknemer beschikbaar is. In Brussel bedraagt het ratio 1,09 wat betekent dat er voor elke job in Brussel 1,09 werknemers beschikbaar zijn. De ratio bij alle werkenden in 2009 bedroeg voor Vlaanderen, Wallonië en Brussel respectievelijk 0,92, 0,86 en 1,72⁸. Bij dienstencheque-werknemers is de mobiliteit tussen de gewesten dus veel lager dan in het algemeen. Ook hier zijn de resultaten zoals bij de vorige tabel niet volledig betrouwbaar.

Tabel 10: Mobiliteit tussen woon- en werkplaats (lokale vestigingseenheid) op gewestelijk niveau in het 4^e kwartaal 2009.

Woonplaats		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Interne werkgelegenheid
Plaats van tewerkstelling ¹					
Brussel	Aantal	7.672	2.284	953	10.909
	%	77%	4%	4%	12%
Vlaanderen	Aantal	1.360	54.211	1.715	56.036
	%	14%	94%	7%	61%
Wallonië	Aantal	964	1.432	23.562	26.322
	%	10%	2%	90%	28%
Totaal	Aantal	9.996	57.927	26.230	94.153
	%	100%	100%	100%	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ lokale vestigingseenheid van de onderneming.

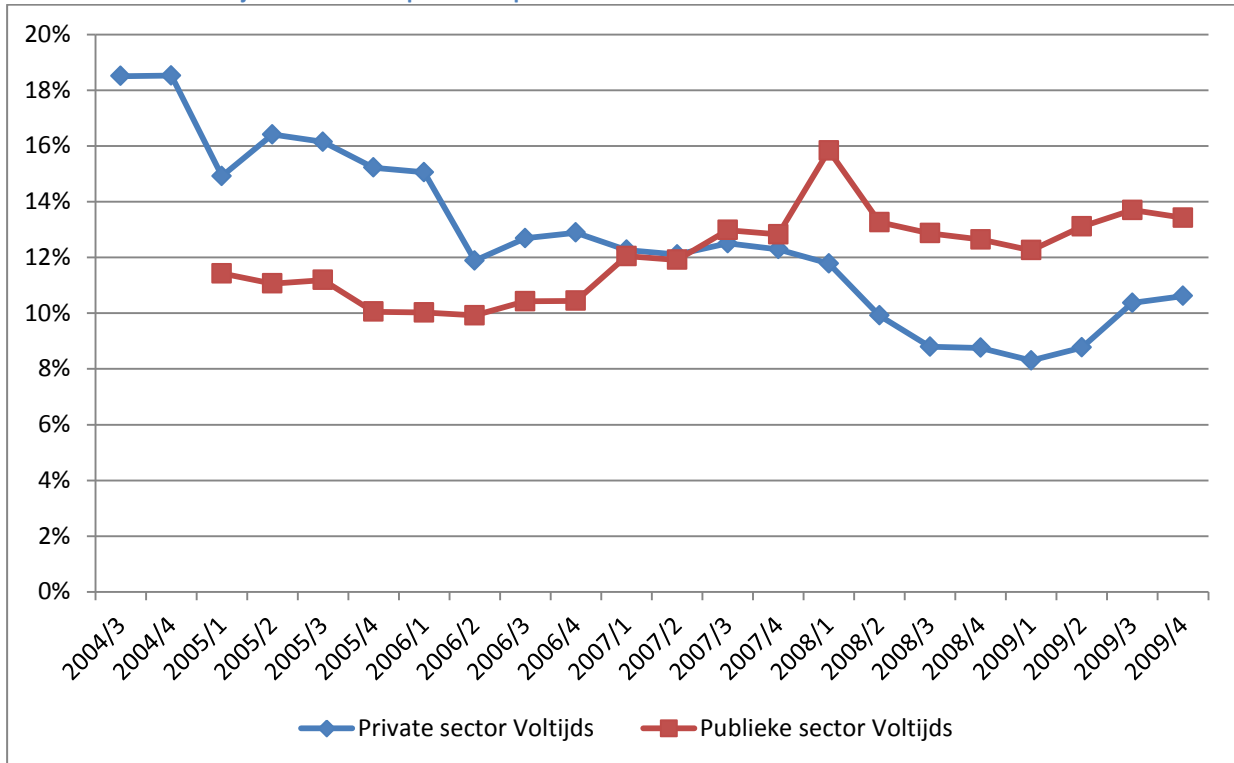
⁸ indicator INM07: <http://www.werk.belgie.be/moduleDefault.aspx?id=21166#AutoAncher12>.

Arbeidsregime

Grafiek 3 toont de evolutie van het aandeel voltijdse banen in de private en publieke sector vanaf het 3^e kwartaal 2004 tot het 4^e kwartaal 2009. Op deze grafiek is te zien dat het aantal voltijdse banen in de private sector is afgenomen van 19% naar 11% in tegenstelling tot de publieke sector waar het aandeel voltijdse banen licht is toegenomen van 11% tot 13%.

Grafiek 3: Aandeel voltijdse banen voor private en publieke sector vanaf 3^e kwartaal 2004 tot 4^e kwartaal 2009.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het prestatietype van dienstencheque-werknemers naar profielkenmerken en sector weer voor het 4^e kwartaal van 2008. Bijna negen op de tien dienstencheque-werknemers werkt deeltijds. Het aandeel dat voltijds werkt ligt in de publieke sector hoger dan in de private sector, respectievelijk 13% tegenover 9%. Zowel in de private als in de publieke sector is het percentage mannen dat voltijds werkt hoger dan bij vrouwen. Er zijn geen grote verschillen vast te stellen tussen de leeftijdsgroepen. Enkel bij jongeren die in de publieke sector werken zijn er meer die voltijds tewerkgesteld zijn. Wat betreft woonplaats is er onder de dienstencheque-werknemers die in Brussel wonen een veel groter aantal dat voltijds werkt. Omdat het aantal werknemers uit de publieke sector in Brussel zo klein is, kunnen de resultaten vertekend zijn en kan er bijgevolg geen conclusies getrokken worden voor de publieke sector in Brussel. Vlaanderen en Wallonië lopen gelijk op, echter in de publieke sector in Wallonië werken er meer voltijdse werknemers dan dat in Vlaanderen het geval is.

Tabel 11: Arbeidsregime van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar geslacht, leeftijd en regio.

	Private sector			Publieke sector		
	Voltijds	Deeltijds	Totaal	Voltijds	Deeltijds	Totaal
Aantal	13.420	141.794	155.214	772	5.330	6.102
%	9%	91%	100%	13%	87%	100%
Geslacht (aantal = 161.302)						
Man	31%	69%	100%	46%	54%	100%
Vrouw	8%	92%	100%	12%	88%	100%
Leeftijd (aantal = 159.684)						
< 20	9%	91%	100%	32%	68%	100%
20-29	10%	90%	100%	18%	82%	100%
30-39	8%	92%	100%	11%	89%	100%
40-49	8%	92%	100%	12%	88%	100%
50-59	9%	91%	100%	12%	88%	100%
>= 60	7%	93%	100%	17%	83%	100%
Regio (aantal = 158.882)						
Brussel	14%	86%	100%	40%	60%	100%
Vlaanderen	8%	92%	100%	13%	87%	100%
Wallonië	9%	91%	100%	9%	91%	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 12 geeft het aandeel voltijds en deeltijds werkenden volgens nationaliteit weer. Bij werknemers met de Belgische nationaliteit zijn er meer mensen die deeltijds werken dan bij de andere nationaliteiten: 92% van alle werknemers. Het aandeel voltijds werkenden is groter bij de meeste andere nationaliteiten (uitz. EU-15). Werknemers met nationaliteit uit de Maghreb en uit Amerika kennen het hoogste percentage voltijds werkenden met allebei 15%.

Tabel 12: Arbeidsregime van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar nationaliteit.

	Voltijds	Deeltijds	Totaal	Aantal
België	8%	92%	100%	65.340
EU-15 ¹	9%	91%	100%	5.020
EU-27 ²	12%	88%	100%	3.505
Maghreb ³	15%	85%	100%	1.126
Afrika - overige	12%	88%	100%	1.657
Azië	12%	88%	100%	1.032
Amerika	15%	85%	100%	1.137
Andere/onbepaald ⁴	12%	88%	100%	1.841

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Onderstaande tabel toont voor alle deeltijdse werknemers het aandeel personen opgedeeld volgens het percentage van een voltijdse baan dat een werknemer presteert. Zowel in de private als in de publieke sector bedraagt voor de meesten (resp. 38% en 62%) het aandeel van hun voornaamste baan tussen 40 tot 60% van een voltijdse baan. In de private sector is de spreiding iets groter en werken er relatief meer mensen minder dan 40% van een voltijdse baan of meer dan 60%. Er werd in de tabel eveneens een onderscheid gemaakt tussen de voornaamste baan van de dienstencheque-werknemer en de gecumuleerde deeltijdse arbeid die kan bestaan uit meerdere banen ook buiten het stelsel. Als alle banen in beschouwing worden genomen (het gecumuleerd percentage deeltijdse arbeid) dan blijken de meesten ook tussen de 40% en 60% van een voltijdse baan tewerkgesteld te zijn. Niet veel werknemers combineren verschillende deeltijdse banen om tot het equivalent te komen van een voltijdse job. Zowel in de private sector als in de publieke sector heeft slechts 4% van de werknemers met meerdere deeltijdse banen het equivalent van een voltijdse job en ongeveer 20% heeft een gecumuleerd percentage deeltijdarbeid van 80 tot 99% van een voltijdse betrekking.

In de rechterhelft van de tabel werd het percentage deeltijdarbeid voor werknemers die nog niet lang in het stelsel tewerkgesteld zijn (minder dan 6 maand) weergegeven. Hieruit blijkt echter geen verschil te zijn tussen personen die net in het stelsel gestroomd zijn en personen die al langer in het stelsel tewerkgesteld zijn.

Tabel 13: Het aandeel van een voltijdse baan dat deeltijds tewerkgestelde dienstencheque-werknemers tijdens het 4^e kwartaal 2008 werkten.

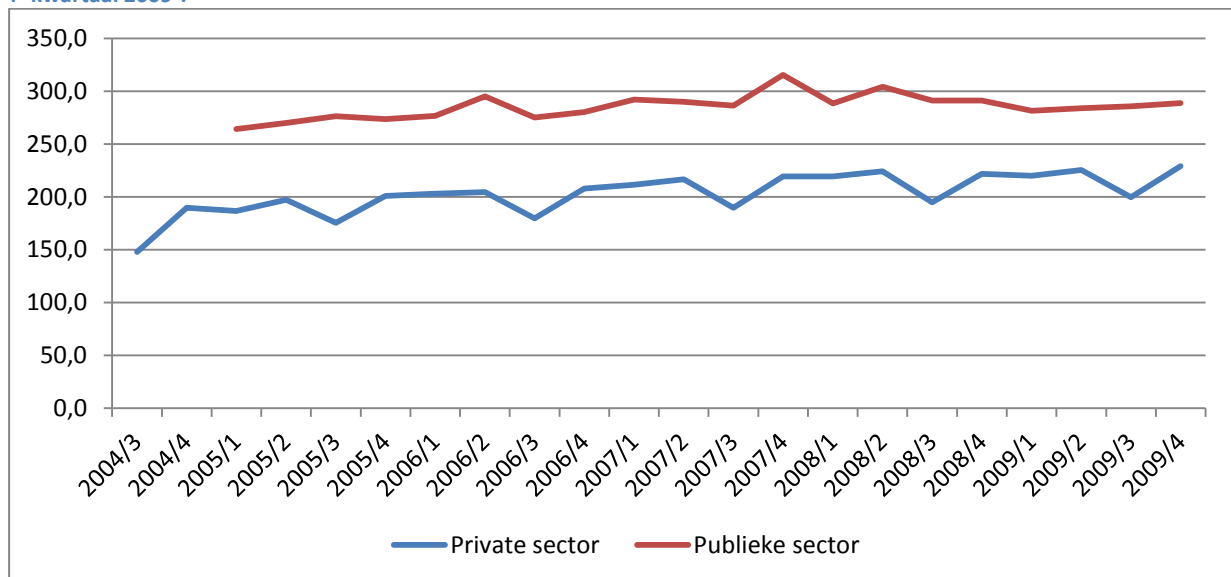
		Alle werknemers (aantal = 67.150)		Minder dan 6 maand tewerkgesteld (aantal = 15.912)	
		Voornaamste baan	Alle banen	Voornaamste baan	Alle banen
Private sector (aantal = 64.526)	0-20%	5%	2%	6%	3%
	21-40%	12%	8%	14%	10%
	41-60%	38%	36%	38%	36%
	61-80%	27%	28%	25%	26%
	81-99%	18%	21%	17%	20%
	>99%	0%	4%	0%	4%
	Totaal	100%	100%	100%	100%
Publieke sector (aantal = 2.624)	0-20%	1%	0%	1%	0%
	21-40%	3%	2%	2%	1%
	41-60%	62%	55%	61%	54%
	61-80%	24%	27%	27%	29%
	81-99%	10%	13%	9%	11%
	>99%	0%	4%	0%	4%
	Totaal	100%	100%	100%	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Arbeidsvolume

In Grafiek 4 wordt de evolutie weergegeven van het gemiddeld aantal uren per kwartaal dat dienstencheque-werknemers presteren. Van 2004 tot en met 2009 heeft het gemiddeld aantal uren per kwartaal geschommeld tussen 264 en 316 uur per kwartaal in de publieke sector en tussen 147 en 229 uur per kwartaal in de private sector. In de publieke sector wordt er dus gemiddeld meer uren per kwartaal gewerkt dan in de private sector. De schommelingen tussen de kwartalen kunnen verklaard worden door seizoenseffecten met verminderde tewerkstelling. Zo ligt het aantal gepresteerde uren in de private sector voor het derde kwartaal systematisch lager dan in de andere kwartalen. Deze cijfers geven een zeer ruwe indicatie van het arbeidsvolume en zijn een onderschatting van het werkelijke aantal uren dat gewerkt wordt want niet alle werknemers zijn een volledig kwartaal aan het werk. Daarenboven kunnen bij de registratie van het aantal gepresteerde uren fouten opgetreden zijn. Zo kunnen bijvoorbeeld opleiding, ziekte en andere activiteiten foutief als gewerkte uren geregistreerd zijn. De registratie van de uren zou de laatste jaren beter verlopen zijn.

Grafiek 4: Gemiddeld aantal uren per kwartaal dat een dienstencheque-werknemer presteert vanaf 3^e kwartaal 2004 tot 4^e kwartaal 2009¹.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Omdat het aantal gewerkte uren voor voltijdse werknemers in private sector niet bijgehouden wordt, werd het aantal tewerkgestelde dagen vermenigvuldigt met 7,6.

Een andere maat om het arbeidsvolume te meten is het percentage voltijds equivalent van werknemers. Een voltijds equivalent van 100% staat gelijk aan het arbeidsvolume dat een referentiewerknemer presteert indien deze voltijds zou werken en het hele kwartaal aan de slag gebleven is. Aangezien ook hier weer de gegevens afhankelijk zijn van een correcte invulling door de werkgever werd een marge gehanteerd zodanig dat uitzonderlijke waarden uit de analyse worden geweerd.

Onderstaande tabel toont de voltijdse equivalenten van dienstencheque-werknemers naar geslacht, leeftijd en regio. Zowel in de publieke als private sector werken de meeste werknemers 40% tot 60% van een voltijdse baan. In de private sector werken meer mensen minder dan 40% dan in de publieke sector respectievelijk 36% tegenover 14%. Naargelang geslacht is er bij de mannen een groter aandeel met meer dan 60% van een voltijds equivalent dan bij vrouwen. Bij zowel ouderen als bij jongeren in de private sector is het aandeel van voltijds equivalent van minder dan 40% groter dan bij andere leeftijdsgroepen. In de publieke sector zijn er meer jongeren met een voltijds equivalent van meer dan 60% en bij ouderen meer met een voltijds equivalent tussen 40% en 60% dan in de private sector.

Tabel 14: Aandeel van een voltijds equivalent dat dienstencheque-werknemers presteren in het 4^e kwartaal 2008 volgens geslacht, leeftijd en regio.

	Private sector				Publieke sector			
	minder dan 40%	tussen 40% en 60%	meer dan 60%	Totaal	minder dan 40%	tussen 40% en 60%	meer dan 60%	Totaal
Aantal	27.087	22.402	26.098	75.587	433	1.408	1.206	3.047
%	36%	30%	34%	100%	14%	46%	40%	100%
Geslacht (aantal = 79.423)								
Man	37%	16%	47%	100%	14%	18%	68%	100%
Vrouw	36%	30%	34%	100%	14%	46%	39%	100%
Leeftijd (aantal = 78.634)								
<30	42%	24%	34%	100%	20%	32%	48%	100%
30-39	33%	31%	36%	100%	14%	43%	43%	100%
40-49	32%	33%	35%	100%	13%	50%	37%	100%
>50	41%	29%	30%	100%	13%	54%	33%	100%
Regio (aantal = 78.241)								
Brussel	29%	24%	47%	100%	0%	0%	100%	100%
Vlaanderen	37%	30%	32%	100%	13%	47%	39%	100%
Wallonië	35%	30%	35%	100%	22%	39%	40%	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

In de private sector kent Brussel meer werknemers die een voltijds equivalent hebben van meer dan 60% dan de andere gewesten. Voor de private sector kennen Vlaanderen en Wallonië een gelijke verdeling. Voor de publieke sector is dit anders: het aandeel met een voltijds equivalent van minder dan 40% is lager voor Vlaanderen dan voor Wallonië. Vlaamse dienstencheque-werknemers uit de publieke sector werken dus meer dan hun Waalse collega's. Het kleine aantal uit de publieke sector in Brussel maakt het onmogelijk om conclusies te trekken.

Tabel 15: Aandeel van een voltijds equivalent dat dienstencheque-werknemers presteren in het 4^e kwartaal 2008 volgens nationaliteit.

	Minder dan 40%	Tussen 40% en 60%	Meer dan 60%	Totaal	Aantal
België	35%	31%	33%	100%	64.392
EU-15 ¹	37%	28%	35%	100%	4.921
EU-27 ²	21%	25%	54%	100%	3.474
Maghreb ³	45%	21%	33%	100%	1.095
Amerika	30%	21%	49%	100%	1.113
Afrika - overige	41%	23%	36%	100%	1.621
Azië	36%	26%	38%	100%	1.002
andere/onbepaald ⁴	42%	23%	34%	100%	1.793

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Wat betreft werknemers met de Belgische nationaliteit werkt telkens min of meer een derde minder dan 40%, tussen 40% en 60% of meer dan 60%. De groep die het meeste presteert zijn de werknemers met nationaliteit uit EU-27 (zonder EU-15) waarvan meer dan helft (54%) meer dan 60% van een voltijds equivalent werkt. Personen die het laagst scoren wat betreft hun prestaties zijn personen met nationaliteit uit Maghreb en uit de andere Afrikaanse landen. Uit deze groep werken respectievelijk 45% en 41% van de werknemers minder dan 40% van een voltijds equivalent.

Dagloonklasse

Het dagloon is gebaseerd op het loon dat een dienstencheque-werknemer zou verdienen indien hij een volledige dag zou gewerkt hebben als voltijdse werknemer (op basis van een 38-uren week) en is dus niet gelijk aan het werkelijke loon dat hij verdient. Het dagloon wordt berekend na aftrek van de werkgeversbijdragen en is dus gelijk aan het brutoloon (werknemersbijdragen inbegrepen).

Grafiek 5 toont de evolutie van het dagloon van dienstencheque-werknemers per kwartaal vanaf het 3^e kwartaal van 2004 tot het laatste kwartaal van 2009. We kunnen zien dat in het begin de meeste dienstencheque-werknemers een dagloon hadden dat tussen 60 en 70 euro per dag bedroeg. Over de verschillende kwartalen heen is er een verschuiving op te merken naar een dagloon tussen 70 en 80 euro per dag. De overgrote meerderheid had in het 4^e kwartaal 2009 een loon tussen de 70 en 80 euro per dag. Ook is er duidelijk op de grafiek te zien dat het loon minder varieert dan in het begin. De grootste categorie voor het 4^e kwartaal 2009, met name dagloon tussen 70 en 80 euro, vertegenwoordigde 78% van alle dienstencheque-werknemers terwijl een minderheid zich verspreidt over de andere categorieën. In het 3^e kwartaal 2004 waren de dienstencheque-werknemers meer verspreid over de verschillende klassen. 44% bevond zich toen in de dagloonklasse 60 tot 70 euro, 20% in de klasse van 50 tot 60 euro en 16% in de klasse van 70 tot 80 euro.

Een aantal werknemers hebben een dagloon uit een veel hogere of veel lagere loonklasse terwijl in theorie iedereen ongeveer evenveel (afhankelijk van de anciënniteit en het Paritair Comité) zou moeten verdienen. Dit kan te wijten zijn aan een verkeerde registratie van het loon of het aantal gewerkte dagen. Het dagloon wordt namelijk berekend door de gewone bezoldiging te delen door het aantal normaal bezoldigde voltijdse dagen of in geval van deeltijds regime, de gewone bezoldiging vermenigvuldigd met 7,6⁹ te delen door het aantal uren deeltijdse arbeid. Een verkeerde registratie van de arbeidstijd kan leiden tot een onder- of overschatting van het dagloon.

Grafiek 5: Evolutie van dagloonklasse van dienstencheque-werknemers per kwartaal (2004/3 – 2009/4).

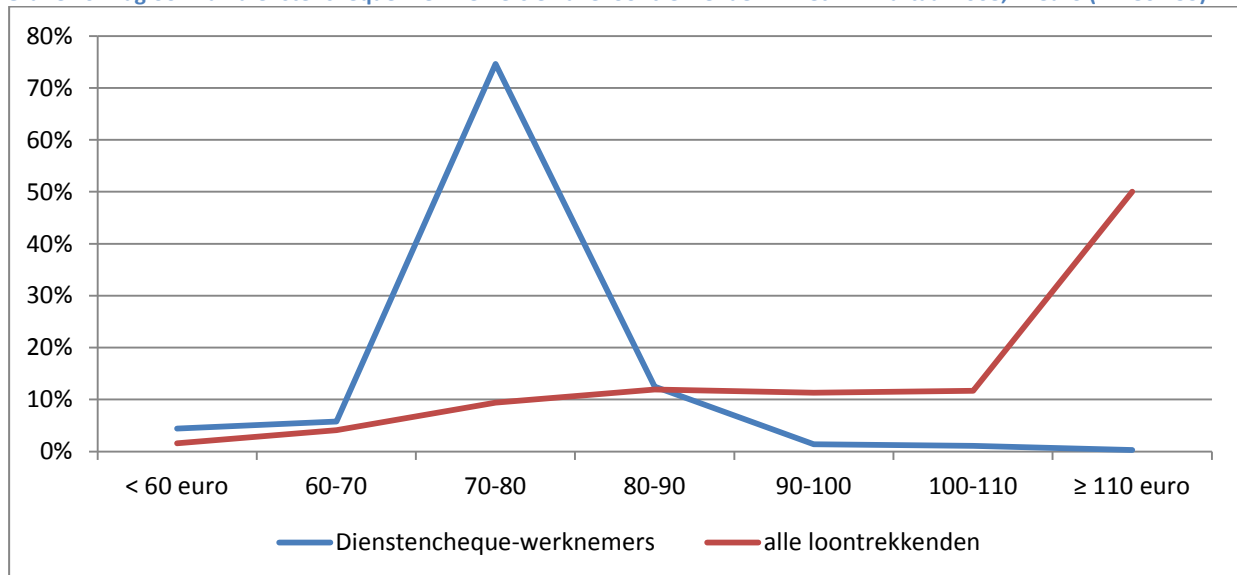
Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

⁹ Voltijdse dag gebaseerd op een werkweek van 38 uren.

Grafiek 6 toont de verdeling van de dagloonklasse van werknemers tewerkgesteld in het stelsel in het 4^e kwartaal 2008 in vergelijking met de verdeling van dagloonklasse van alle loontrekkenden in België. De lonen van dienstencheque-werknemers liggen een stuk lager dan het dagloon van een doorsnee loontrekkende. In het 4^e kwartaal 2008 had meer dan 70% van de dienstencheque-werknemers een dagloonklasse van 70 tot 80 euro per dag terwijl de helft van alle loontrekkenden een dagloon hebben dat hoger is dan 110 euro per dag. Slechts 9% van alle loontrekkenden verdient evenveel als het merendeel van de dienstencheque-werknemers (tussen 70 en 80 euro).

Grafiek 6: Dagloon van dienstencheque-werknemers en alle loontrekkenden in het 4^e kwartaal 2008, in euro (n = 80.453).

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

In onderstaande tabellen wordt de verdeling van het dagloon opgedeeld naar geslacht, leeftijd, woonplaats en nationaliteit. De cijfers met betrekking tot nationaliteit waren voor het jaar 2009 nog niet beschikbaar en daarom worden de gegevens voor het 4^e kwartaal 2008, wat het meest recente kwartaal, is weergegeven. Tabel 16 toont de verdeling naar geslacht. Het loon tussen vrouwen en mannen lijkt niet veel te verschillen. Bij vrouwen ligt het dagloon in de publieke sector hoger dan in de private sector. Aangezien het aantal mannen uit de publieke sector zeer laag ligt kunnen er hier geen conclusies over het loonsverschil tussen de sectoren wat betreft mannen getrokken worden.

Tabel 16: Dagloonklasse van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar geslacht, in euro.

	<50	50-60	60-70	70-80	80-90	>90	Totaal	Aantal
Man								
Private sector	2%	4%	7%	71%	11%	5%	100%	1.303
Publieke sector	0%	0%	7%	56%	37%	0%	100%	27
Totaal	2%	4%	7%	71%	12%	5%	100%	1.330
Vrouw								
Private sector	2%	3%	6%	75%	12%	2%	100%	70.945
Publieke sector	0%	1%	2%	55%	34%	8%	100%	2.890
Totaal	2%	3%	6%	74%	13%	3%	100%	73.835

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 17 geeft de verdeling van het dagloon naar leeftijd weer. Hieruit blijkt dat er geen grote verschillen bestaan naargelang leeftijd. Bij jongeren onder 30 jaar en ouderen boven de 60 jaar ligt het loon lager dan bij de andere leeftijdscategorieën. 12% voor 20 tot 29-jarigen en 20% van werknemers jonger dan 20 jaar en 18% voor ouderen (60+) verdienen minder dan 70 euro per dag tegenover 8-10% in de andere leeftijdscategorieën.

Tabel 17: Dagloonklasse van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar leeftijd, in euro.

	<50	50-60	60-70	70-80	80-90	>90	Totaal	Aantal
< 20	3%	8%	9%	70%	8%	2%	100%	1.445
20-29	2%	4%	6%	75%	11%	2%	100%	16.148
30-39	1%	3%	5%	75%	13%	2%	100%	23.567
40-49	1%	2%	5%	74%	15%	3%	100%	23.990
50-59	2%	2%	6%	71%	14%	4%	100%	8.555
>= 60	4%	5%	9%	63%	12%	6%	100%	685
Totaal	2%	3%	6%	74%	13%	3%	100%	74.393

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 18 geeft de verdeling van het dagloon naar regio weer. In Vlaanderen liggen de lonen iets hoger dan in de andere gewesten. 19% van de Vlaamse dienstencheque-werknemers verdient meer dan 80 euro per dag tegenover 12% in Wallonië en 9% in Brussel. Het dagloon in de publieke sector ligt in alle gewesten hoger dan in de private sector. Ook hier zijn het aantal personen die in de publieke sector werken in Brussel zodanig klein dat er geen conclusie uitgetrokken kunnen worden.

Tabel 18: Dagloonklasse van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar regio en sector, in euro.

	<50	50-60	60-70	70-80	80-90	>90	Totaal	Aantal
Brussel								
Private sector	2%	3%	7%	80%	7%	2%	100%	7.127
Publieke sector	0%	0%	0%	60%	40%	0%	100%	5
Totaal	2%	3%	7%	80%	7%	2%	100%	7.132
Vlaanderen								
Private sector	2%	3%	6%	72%	15%	2%	100%	44.045
Publieke sector	0%	1%	3%	55%	34%	8%	100%	2.627
Totaal	2%	3%	5%	71%	16%	3%	100%	46.672
Wallonië								
Private sector	2%	2%	6%	78%	9%	2%	100%	19.930
Publieke sector	1%	1%	1%	56%	37%	4%	100%	280
Totaal	2%	2%	6%	78%	10%	2%	100%	20.210

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 19 toont de verdeling van dagloonklasse naar nationaliteit. Werknemers met de Belgische nationaliteit zijn meer vertegenwoordigd in de hogere dagloonklassen: 17% verdient meer dan 80 euro per dag terwijl dit voor de andere nationaliteiten varieert van 7% (EU-27) tot 13% (Azië). Ook zijn werknemers met Belgische nationaliteit minder vertegenwoordigd in lagere dagloonklasse. 9% van de Belgen verdient minder dan 70 euro. Voor de andere nationaliteit varieert dit van 6% (EU-27) tot 19% (Maghreb).

Tabel 19: Dagloonklasse van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar nationaliteit, in euro.

	<50	50-60	60-70	70-80	80-90	>90	Totaal	Aantal
België	1%	3%	5%	73%	14%	3%	100%	60.654
EU-15¹	2%	3%	7%	75%	10%	2%	100%	4.675
EU-27²	1%	1%	4%	87%	6%	1%	100%	3.359
Maghreb³	2%	6%	11%	71%	7%	3%	100%	1.071
Amerika	2%	3%	7%	79%	7%	2%	100%	1.093
Afrika - overige	2%	7%	9%	72%	7%	2%	100%	1.574
Azië	3%	6%	7%	72%	10%	3%	100%	997
andere/onbepaald⁴	2%	4%	8%	74%	9%	3%	100%	1.749

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

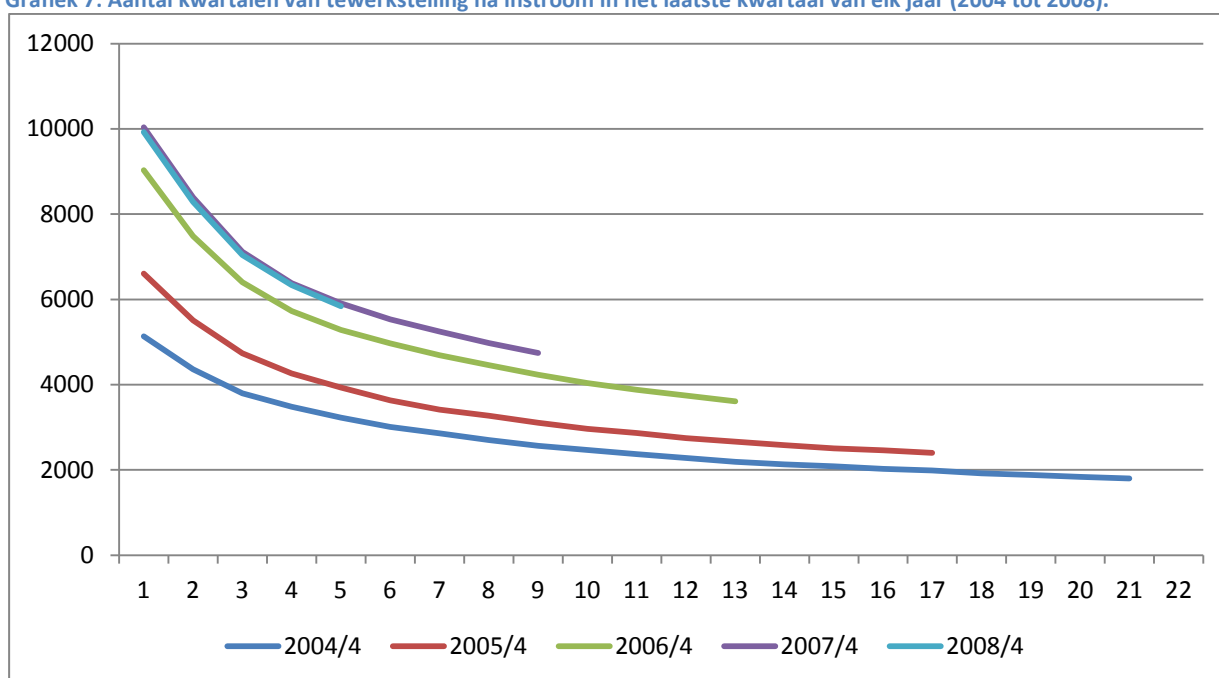
⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Loopbaan van de dienstencheque-werknemers

Duur van tewerkstelling in het stelsel

In Grafiek 7 wordt het aantal kwartalen dat werknemers aan de slag waren in het stelsel na hun instroom getoond. Elke lijn vertegenwoordigt een groep werknemers die ingestroomd zijn in het laatste kwartaal van elk jaar beginnend van 2004 tot en met 2008. Voor elke groep zien we dat de afname het sterkst is in het begin en minder sterk wordt naarmate men langer in het stelsel tewerkgesteld is.

Grafiek 7: Aantal kwartalen van tewerkstelling na instroom in het laatste kwartaal van elk jaar (2004 tot 2008).

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Zoals Tabel 20 weergeeft is de daling, procentueel gezien, voor alle groepen gelijk. Na 6 maand is ongeveer 84% van de werknemers nog steeds in het stelsel werkzaam. Na een jaar is dit ongeveer 65%, na twee jaar ongeveer de helft van alle werknemers die in het begin van de periode aan het werk waren. Van de personen die in het 4^e kwartaal 2004 ingestroomd zijn, waren er eind 2009 nog 36% werkzaam in het stelsel.

Tabel 20: Aandeel werknemers dat na een bepaalde periode nog steeds in het stelsel werkt, volgens jaar van instroom.

	Aantal	Na 6 maand	Na 1 jaar	Na 2 jaar	Na 3 jaar	Na 4 jaar	Na 5 jaar
2004/4	5.134	85%	68%	53%	44%	39%	36%
2005/4	6.608	83%	64%	49%	42%	37%	
2006/4	9.027	83%	63%	49%	41%		
2007/4	10.039	84%	64%	50%			
2008/4	9.927	83%	64%				

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Duur van tewerkstelling in het stelsel en profielkenmerken

In volgende tabellen werd het aantal dienstencheque-werknemers die in het 4^e kwartaal 2008 tewerkgesteld waren opgesplitst naar de duur van tewerkstelling, geslacht, leeftijd, woonplaats en nationaliteit. Er werd gekozen voor het laatste kwartaal van 2008 omdat de gegevens van het rijksregister voor 2009 nog niet beschikbaar waren en dit dus het meest recente kwartaal is. De duur van tewerkstelling werd telkens onderverdeeld in volgende categorieën: minder dan zes maanden tewerkgesteld, tussen zes en een jaar, tussen een en twee jaar tewerkgesteld, tussen twee en vier jaar tewerkgesteld en meer dan vier jaar tewerkgesteld.

Tabel 21 geeft de verdeling van duur van tewerkstelling van werknemers naar geslacht weer. Bij mannen zijn er veel minder die al langer in het stelsel tewerkgesteld zijn. 34% van de mannen werkt minder dan 6 maand in het stelsel tegenover 23% van de vrouwen. 22% van de mannen werkt al langer dan 2 jaar in het stelsel tegenover 35% van de vrouwen. Wat betreft de verschillen tussen de sectoren valt op dat vrouwen uit de publieke sector vaak langer tewerkgesteld zijn dan vrouwen uit de private sector. 41% van de vrouwen uit de publieke sector werkt langer dan 2 jaar in het stelsel tegenover 35% uit de private sector. Over mannen in de publieke sector kunnen er geen conclusies getrokken worden omdat de groep zodanig klein is en dit een vertekend beeld zou geven.

Tabel 21: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar geslacht en sector.

		Private sector	Publieke sector	Totaal
Man (aantal =1.391)	< 6mnd	34%	29%	34%
	6mnd - 1 jaar	21%	7%	20%
	1 tot 2 jaar	25%	21%	25%
	2 tot 4 jaar	18%	43%	19%
	meer dan 4 jaar	3%	0%	3%
	totaal	100%	100%	100%
Vrouw (aantal =79.311)	< 6mnd	23%	19%	23%
	6mnd - 1 jaar	16%	19%	16%
	1 tot 2 jaar	26%	21%	26%
	2 tot 4 jaar	29%	40%	29%
	meer dan 4 jaar	6%	1%	6%
	totaal	100%	100%	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Met betrekking tot leeftijd kan gesteld worden dat hoe ouder een werknemer is hoe meer kans dat hij al langer in het stelsel tewerkgesteld is. Bij werknemers jonger 30 jaar is meer dan de helft minder dan een jaar tewerkgesteld. Bij ouderen (50+) bedraagt dit minder dan 30% en werkt bijna de helft al langer dan 2 jaar in het stelsel.

Tabel 22: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar leeftijd.

	<20	20-29	30-39	40-49	50-59	>= 60
< 6mnd	64%	33%	23%	18%	16%	16%
6mnd - 1 jaar	20%	20%	15%	14%	13%	10%
1 tot 2 jaar	14%	26%	26%	26%	25%	25%
2 tot 4 jaar	2%	19%	30%	34%	37%	37%
Meer dan 4 jaar	0%	3%	6%	8%	9%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Aantal	1.433	16.922	25.095	26.244	9.506	737

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

In Tabel 23 werd de duur van tewerkstelling opgedeeld volgens gewest. Zowel in Brussel, Vlaanderen als in Wallonië werken de meeste werknemers reeds 1 tot 2 jaar in het stelsel. Vlaanderen kent een groter aandeel dat al langer in het stelsel tewerkgesteld is. 38% van de Vlaamse werknemers is al langer dan 2 jaar tewerkgesteld in het stelsel tegenover 26% in Brussel en 33% in Wallonië. Het aandeel werknemers die slechts sinds korte tijd in het stelsel werkzaam zijn (minder dan zes maand), is in de verschillende gewesten gelijk en schommelt rond de 23%. Wat betreft het verschil tussen de sectoren heeft Wallonië veel meer werknemers in de publieke sector die nog maar een jaar aan de slag zijn (56%) dan Vlaamse werknemers in de publieke sector (35%). 42% van de Vlaamse werknemers uit de publieke sector werkt zelfs al langer dan 2 jaar in het stelsel. Over de Brusselse werknemers uit de publieke sector kunnen geen conclusies getrokken worden omwille van het klein aantal. Wat betreft de private sector, heeft Brussel meer werknemers die minder lang in het stelsel tewerkgesteld zijn. 26% werkt al langer dan 2 jaar in het stelsel tegenover 38% in Vlaanderen en 33% in Wallonië. Dat Vlaanderen meer personen kent die al langer in het stelsel werken heeft voornamelijk te maken met het feit dat het stelsel vooral eerst in Vlaanderen succes had en pas later in Wallonië.

Tabel 23: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar regio.

		Private sector	Publieke sector	Totaal
Brussel (aantal = 7.198)	< 6mnd	22%	0%	22%
	6mnd - 1 jaar	20%	0%	20%
	1 tot 2 jaar	33%	40%	33%
	2 tot 4 jaar	23%	60%	23%
	meer dan 4 jaar	3%	0%	3%
	totaal	100%	100%	100%
Vlaanderen (aantal = 50.825)	< 6mnd	24%	18%	24%
	6mnd - 1 jaar	15%	17%	15%
	1 tot 2 jaar	24%	22%	24%
	2 tot 4 jaar	31%	41%	31%
	meer dan 4 jaar	7%	1%	7%
	totaal	100%	100%	100%
Wallonië (aantal = 21.525)	< 6mnd	22%	26%	22%
	6mnd - 1 jaar	16%	30%	17%
	1 tot 2 jaar	28%	15%	28%
	2 tot 4 jaar	27%	28%	27%
	meer dan 4 jaar	6%	0%	6%
	totaal	100%	100%	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

In Tabel 24 werd de opdeling gemaakt naar nationaliteit. De opdeling naar sector werd hier niet gemaakt omdat het aantal werknemers met een andere dan de Belgische nationaliteit in de publieke sector veel te klein is om betrouwbare conclusies te trekken. Met uitzondering van personen met nationaliteit uit de Maghreb werken ook hier de meeste 1 tot 2 jaar in het stelsel. Van de personen met nationaliteit uit de Maghreb werken de meeste minder dan 6 maand in het stelsel (29%). Ook bij personen met nationaliteit uit andere Afrikaanse landen ligt het aandeel van werknemers minder dan 6 maand tewerkgesteld hoger (27%) dan bij de andere nationaliteiten. Werknemers met de Belgische nationaliteit hebben het kleinste aandeel dat minder dan een jaar in het stelsel werkt (38%) en werken dus over het algemeen reeds langer in het stelsel dan alle andere nationaliteiten.

Tabel 24: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar nationaliteit.

	< 6mnd	6mnd - 1 jaar	1 tot 2 jaar	2 tot 4 jaar	>= 4 jaar	Totaal	Aantal
België	23%	15%	24%	31%	7%	100%	65.782
EU-15 ¹	21%	17%	30%	28%	4%	100%	4.938
EU-27 ²	18%	22%	36%	23%	2%	100%	3.414
Maghreb ³	29%	22%	27%	19%	2%	100%	1.088
Afrika - overige	27%	22%	29%	20%	2%	100%	1.602
Azië	23%	21%	32%	22%	3%	100%	1.005
Amerika	20%	20%	40%	16%	3%	100%	1.107
andere-onbepaald ⁴	35%	19%	26%	18%	2%	100%	1.773

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Duur van tewerkstelling in het stelsel en tewerkstellingskenmerken

In Tabel 25 wordt de verdeling weergegeven van het aantal dienstencheque-werknemers volgens duur van tewerkstelling en sector. Bijna een vierde van de werknemers is minder dan 6 maand tewerkgesteld. 35% is langer dan twee jaar in het stelsel werkzaam. Tussen de private en publieke sector is er een verschil waar te nemen; relatief gezien kennen iets meer personen uit de private sector een kortere duur van tewerkstelling dan werknemers uit de publieke sector. 35% in de private sector tegenover 40% in de publieke sector werkt reeds meer dan 2 jaar in het stelsel.

Tabel 25: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar sector.

	Private sector		Publieke sector		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
< 6mnd	18.307	24%	577	19%	18.884	23%
6mnd - 1 jaar	12.130	16%	570	19%	12.700	16%
1 tot 2 jaar	20.027	26%	644	21%	20.671	26%
2 tot 4 jaar	22.294	29%	1.219	40%	23.513	29%
Meer dan 4 jaar	4.900	6%	41	1%	4.941	6%
Totaal	77.658	100%	3.051	100%	80.709	100%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 26 geeft een meer gedetailleerde verdeling weer van de duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers naar sector volgens de NACE-indeling. Sectoren Q en S samen met de overige sectoren hebben het grootste aandeel werknemers die minder dan 6 maanden tewerkgesteld zijn en een kleiner aandeel werknemers die al langer in het stelsel werken. De openbare sector (O) heeft het kleinste aandeel nieuwe werknemers gevolgd door de administratieve en ondersteunende diensten (N). Tot deze laatste sector behoren ondermeer arbeidsbemiddelings- en uitzendbureaus.

Tabel 26: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar sector volgens NACE-indeling.

	< 6 mnd	6 mnd - 1 jaar	1 tot 2 jaar	2 tot 4 jaar	Meer dan 4 jaar	Totaal	Aantal
N Administratieve en ondersteunende diensten	21%	15%	25%	31%	9%	100%	23.971
O Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	17%	19%	22%	41%	1%	100%	2.971
Q Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	25%	16%	27%	27%	5%	100%	52.752
S Overige diensten	27%	14%	27%	27%	4%	100%	629
Overige ¹	33%	18%	35%	14%	0%	100%	329

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹Sectoren C, F, G, H, I, J, K, L, M, P, R, T en U.

Tabel 27 toont de verdeling van het arbeidsregime van werknemers volgens duur van tewerkstelling en sector. In de private sector is er geen verschil tussen voltijdse en deeltijdse werknemers naargelang hun duur van tewerkstelling in het stelsel. In de publieke sector daarentegen is er wel een verschil op te merken. Het aandeel deeltijdse werknemers die al langer in het stelsel werken is groter dan het aandeel voltijdse werknemers.

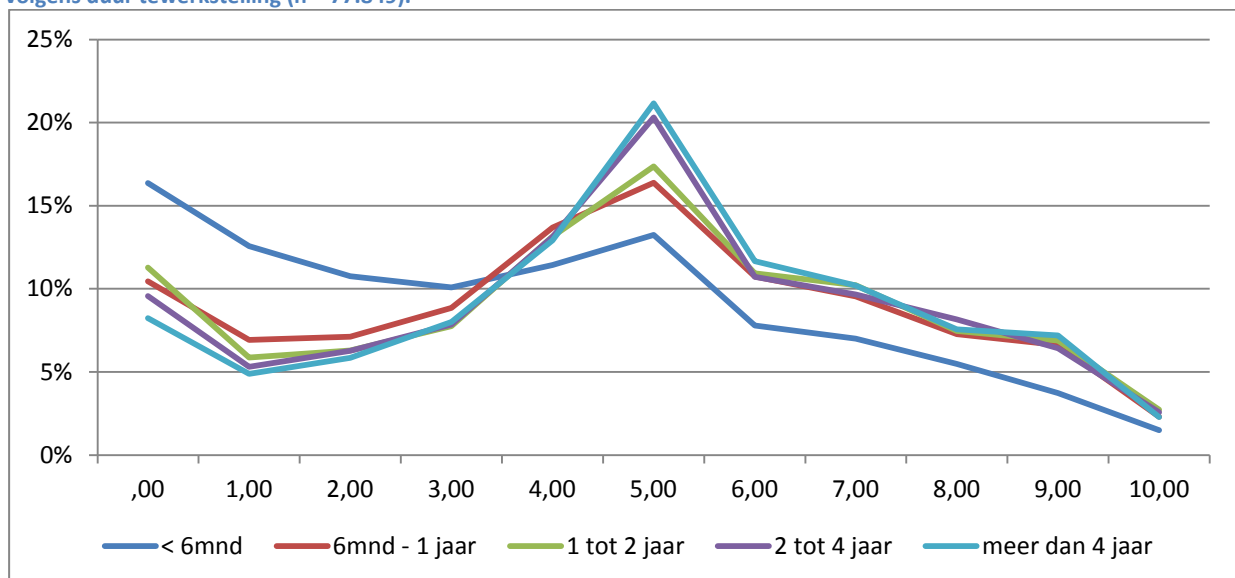
Tabel 27: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar sector en arbeidsregime.

	Private sector		Publieke sector		Totaal
	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	
< 6mnd	23%	24%	21%	19%	24%
6mnd - 1 jaar	17%	15%	21%	18%	16%
1 tot 2 jaar	29%	26%	31%	20%	26%
2 tot 4 jaar	26%	28%	26%	42%	29%
Meer dan 4 jaar	5%	6%	1%	1%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Aantal	6.037	64.526	379	2.624	73.566

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

In Grafiek 8 wordt de verdeling van het percentage voltijds equivalenten van dienstencheque-werknemers weergegeven voor het 4^e kwartaal 2008 opgesplitst naar duur van tewerkstelling in het stelsel. Er zijn geen grote verschillen in het aandeel voltijds equivalenten met betrekking tot de duur van tewerkstelling. Voor degene die minder dan 6 maand tewerkgesteld zijn is het aandeel dat een lager voltijdse equivalent heeft groter omdat velen uit deze groep nog geen volledig kwartaal in het stelsel werkzaam zijn.

Grafiek 8: Aandeel van een voltijds equivalent dat dienstencheque-werknemers presteerden in het 4^e kwartaal 2008 volgens duur tewerkstelling (n = 77.849).

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 28 toont de verdeling van dagloonklassen naar de duur van tewerkstelling in het stelsel. Hieruit blijkt dat er meer werknemers die minder lang in het stelsel tewerkgesteld zijn zich vaker in een lagere loonklasse bevinden. Van de werknemers die minder dan 6 maand in het stelsel werken verdient 16% minder dan 70 euro per dag tegenover 7% van werknemers die al langer dan 2 jaar in het stelsel werken. Ook blijken werknemers die al langer in het stelsel werken meer vertegenwoordigd te zijn in de hogere loonklassen. 24% van de werknemers die al langer dan 4 jaar in het stelsel werkzaam hebben een dagloon hoger dan 80 euro.

Tabel 28: Duur van tewerkstelling van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2008 naar dagloonklasse, in euro.

	<50	50-60	60-70	70-80	80-90	>90	Totaal	Aantal
< 6mnd	2%	6%	8%	70%	11%	3%	100%	18.670
6mnd - 1 jaar	2%	4%	6%	78%	8%	2%	100%	11.985
1 tot 2 jaar	1%	3%	4%	77%	13%	2%	100%	19.104
2 tot 4 jaar	1%	1%	5%	73%	17%	3%	100%	21.055
Meer dan 4 jaar	1%	1%	5%	69%	20%	4%	100%	4.515

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Verloop van dienstencheque-werknemers

Het stelsel van de dienstencheque groeit nog steeds kwartaal na kwartaal. Vele van die nieuwe werknemers blijven ofwel een lange tijd in het stelsel werken of stromen na een bepaalde periode uit naar een nieuwe job, worden werkloos of inactief. In dit hoofdstuk zullen we dieper ingaan op de instroom en uitstroom van dienstencheque-werknemers en de profielkenmerken van deze personen. Tabel 29 geeft de evolutie weer van de in- en uitstroom van werknemers. In percentage van het totaal aantal werknemers in het stelsel bedroeg in 2009 de instroom 30% en de uitstroom 20%.

Tabel 29: Evolutie van in- en uitstroom van werknemers in het stelsel van dienstencheques.

		2005	2006	2007	2008	2009
Instroom	Private sector	21.818	28.377	32.937	34.604	34.426
	Publieke sector	:	605	734	1.195	1.495
	Totaal	21.818	28.954	33.633	35.747	35.882
	% van alle dc-werknemers	:	53%	43%	36%	30%
Uitstroom	Private sector	4.892	8.571	13.532	18.015	23.012
	Publieke sector	60	142	181	312	450
	Totaal	4.951	8.711	13.707	18.317	23.436
	% van alle dc-werknemers	15%	16%	18%	18%	20%
Aangroei	Totaal	17.997	20.243	19.926	17.430	12.446

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Instroom

De instroom in het stelsel van de dienstencheques is sinds het begin steeds toegenomen. Voor de private sector is de jaarlijkse instroom gestegen van 21.818 personen in 2005 tot 34.426 personen in 2009. In de publieke sector is de instroom gestegen van 605 werknemers in 2006 tot 1.495 personen in 2009. De toename is minder sterk dan in het begin. In 2009 bedroeg de totale instroom 30% van alle dienstencheque-werknemers, in 2005 was dit 53%. Met andere woorden in 2005 was meer dan de helft nieuw in het stelsel. In 2009 was iets minder dan 1 op drie een nieuwe werknemer.

Een deel van de instroom in het stelsel zijn werknemers die al in het stelsel gewerkt hebben. In Grafiek 9 is te zien dat slechts een klein deel van de instroom herintreders zijn. 11% van alle werknemers (of 19.242 personen) hebben vanaf 2004 tot en met 2009 meer dan één aansluitende periode (van één of meerdere kwartalen) in het stelsel gewerkt en zijn dus één of meerdere keren opnieuw ingestroomd. In het vierde kwartaal van 2007 bedroeg het aandeel herintreders in de totale instroom bijna 20% (of 1.194 personen). Met andere woorden, een op de vijf werknemers die in het stelsel stroomden hadden in de voorgaande kwartalen reeds in het stelsel gewerkt.

Grafiek 9: Stock en instroom van werknemers in het stelsel per kwartaal (2004-2009).

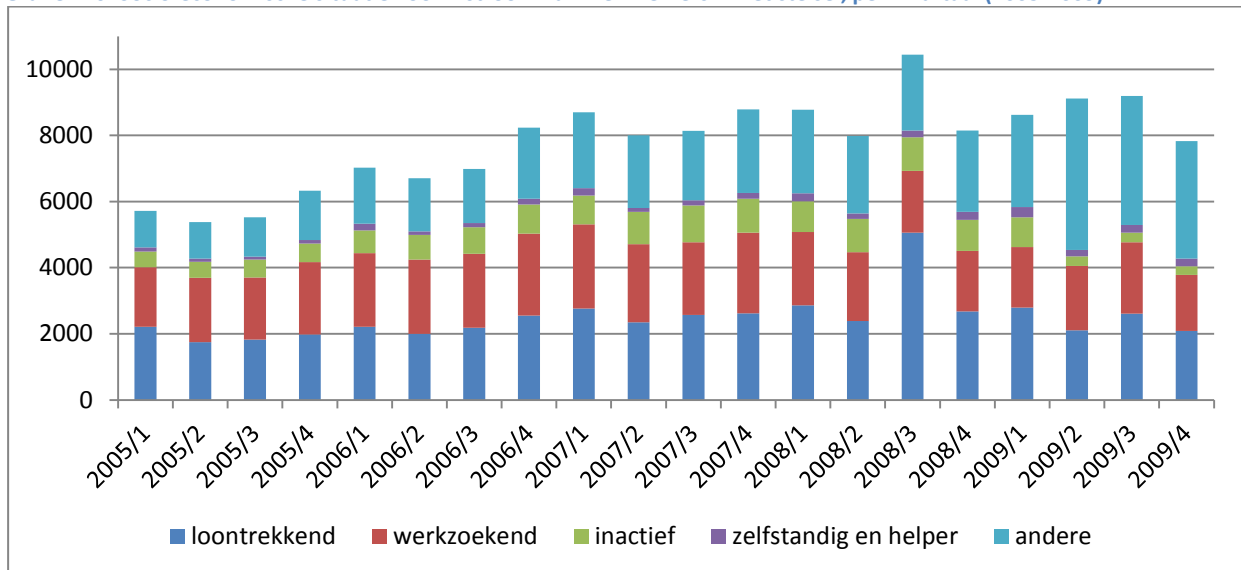

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Grafiek 10 toont de instroom dienstencheque-werknemers opgedeeld naar het socio-economische statuut van de nieuwe werknemers in het voorgaande kwartaal. Vele van hen waren in het kwartaal voorafgaand aan hun tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques loontrekkende (gemiddeld 2.450 personen) of werkzoekend (gemiddeld 2.071 personen). Relatief veel personen komen uit de categorie 'andere' (gemiddeld 2.285 personen). Daaronder vallen onder andere zwartwerkers, huisvrouwen of huismannen, geschorste werkzoekenden, uitgaande grensarbeiders, huishoudpersoneel dat niet is aangegeven bij RSZ enz. Voor 2009 is deze categorie veel groter omdat bij het ontvangen van de data een deel ervan nog niet volledig verwerkt was en deze personen voorlopig onder de categorie 'andere' werden ondergebracht.

Opvallend is de grote toename van instroom van loontrekkenden in het derde kwartaal 2008. Nader onderzoek wijst uit dat in dit kwartaal vooral personen uit de sector Q 'Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting' de overtap maakten van loontrekkende naar het stelsel van de dienstencheques (51% van instroom uit loontrekkend). Dit kan duiden op een administratieve gebeurtenis die toen plaatsgevonden heeft.

Grafiek 10: Socio-economische situatie vóór instroom van werknemers in het stelsel, per kwartaal (2005-2009).

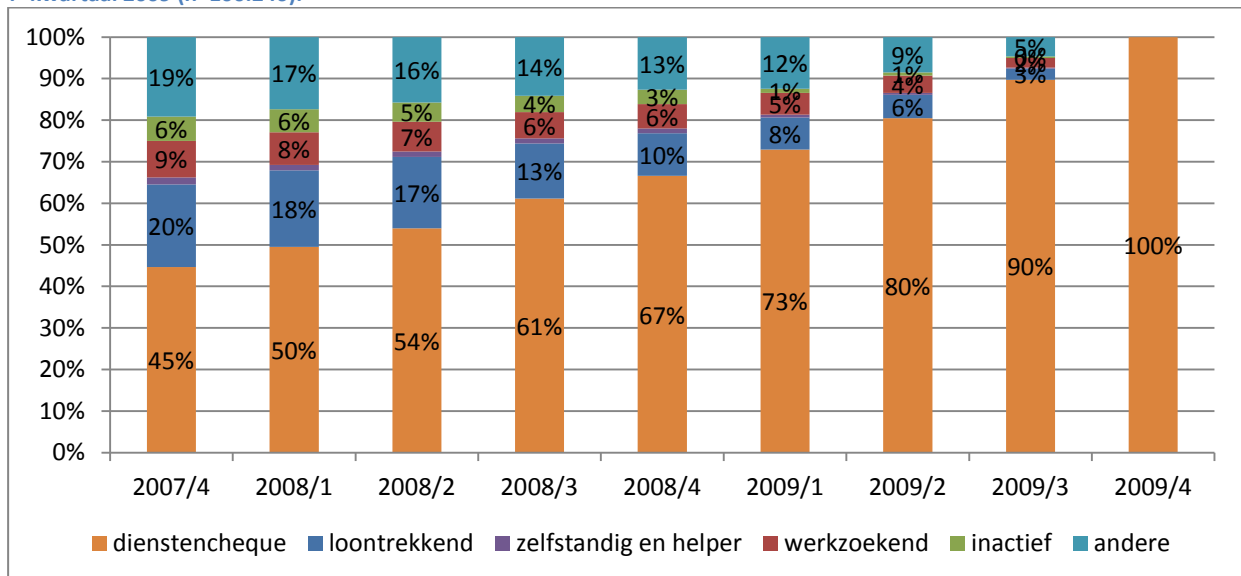

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Evolutie van het socio-economische statuut voor tewerkstelling in het dienstenchequesysteem

In dit onderdeel wordt het socio-economisch statuut nagegaan van dienstencheque-werknemers in de kwartalen voor ze tewerkgesteld waren in het stelsel. Dit werd telkens gedaan voor alle werknemers die in het 4^e kwartaal 2009 in het stelsel werkten. Zo wordt in Grafiek 11 de voormalige socio-economische situatie van alle dienstencheque-werknemers die tijdens het 4^e kwartaal 2009 in het stelsel tewerkgesteld waren getoond. Voor elk kwartaal, gedurende twee jaar voor het meetmoment, werd hun socio-economische situatie nagegaan. In de eerste kolom in de grafiek kan worden opgemaakt dat meer dan 40% in het 4^e kwartaal van 2007 toen ook in het stelsel werkte. In het volgende kwartaal zijn dat er ongeveer 50%. Op het einde van de periode (3^e kwartaal 2009) is 90% tewerkgesteld in het stelsel. Hoe dichterbij het meetmoment (4^e kwartaal 2009) hoe meer personen er in het stelsel tewerkgesteld zijn.

Grafiek 11: Evolutie van de socio-economische situatie van dienstencheque-werknemers vóór hun tewerkstelling in het 4^e kwartaal 2009 (n=100.246).

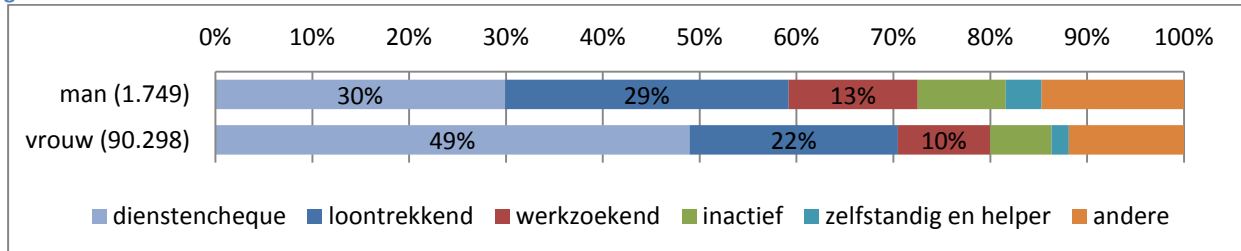

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

In het 4^e kwartaal 2007 was de tweede grootste groep de loontrekkenden. Bijna 20% van de werknemers werkten 2 jaar voordien als loontrekkende. Daarna volgt de categorie 'andere' en 'werkzoekend'. Ook hier is de categorie andere voor 2009 groter omdat de gegevens voor 2009 nog niet helemaal verwerkt waren op het moment van gegevensoverdracht. Iets minder dan 10% was werkzoekend.

De volgende grafieken geven de socio-economische situatie in het 4^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in het 4^e kwartaal 2009, naar profielkenmerken (geslacht, leeftijd, huishouden, woonplaats en nationaliteit). Dit om na te gaan wat de verschillen zijn tussen dienstencheque-werknemers wat betreft hun profielkenmerken. Uit Grafiek 12 blijkt dat er meer vrouwen dan mannen 2 jaar voorheen ook al tewerkgesteld waren in het stelsel. Dit kan betekenen dat tewerkstelling in het stelsel door vrouwen meer gezien wordt als een langdurige tewerkstelling.

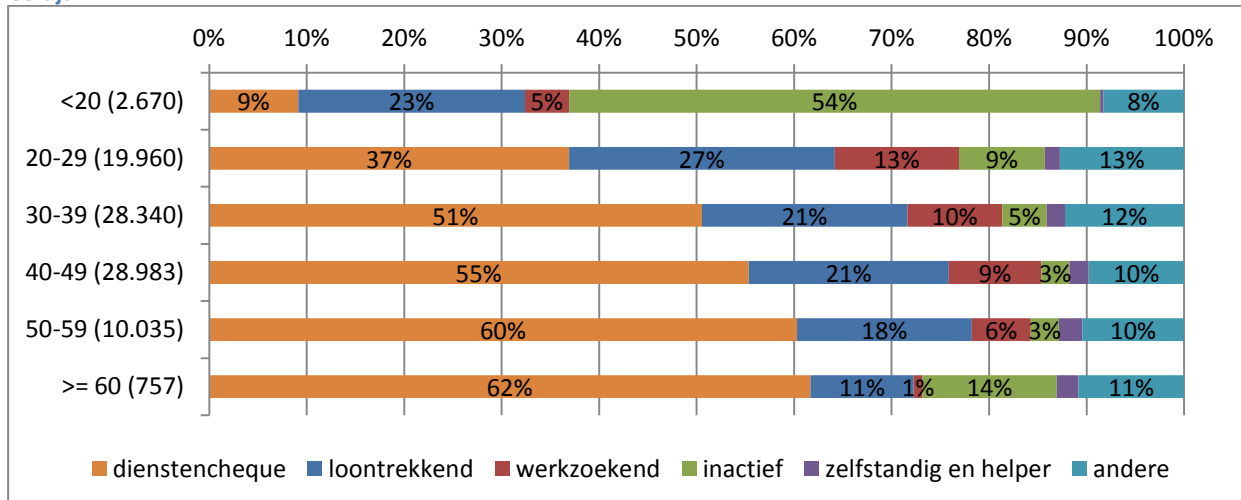
Grafiek 12: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in 4^e kwartaal 2009, naar geslacht.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Wat de leeftijd (Grafiek 13) betreft waren er bij ouderen meer werknemers 2 jaar voorheen ook al tewerkgesteld in het stelsel dan bij jongere leeftijdscategorieën. Het aandeel loontrekkenden alsook het aandeel werkzoekenden is groter bij jongeren. Dit kan erop wijzen dat het stelsel voor ouderen een stabielere tewerkstelling betekend, terwijl het voor jongere werknemers een tijdelijke job of opstap naar ander werk kan betekenen. Bij ouderen (>=60) is er een relatief groot percentage die voorheen inactief waren. Hiervan was ongeveer drie vierde pensioentrekkend zonder werk en iets meer dan 1 op 10 had een vrijstelling van inschrijving als werkzoekend.

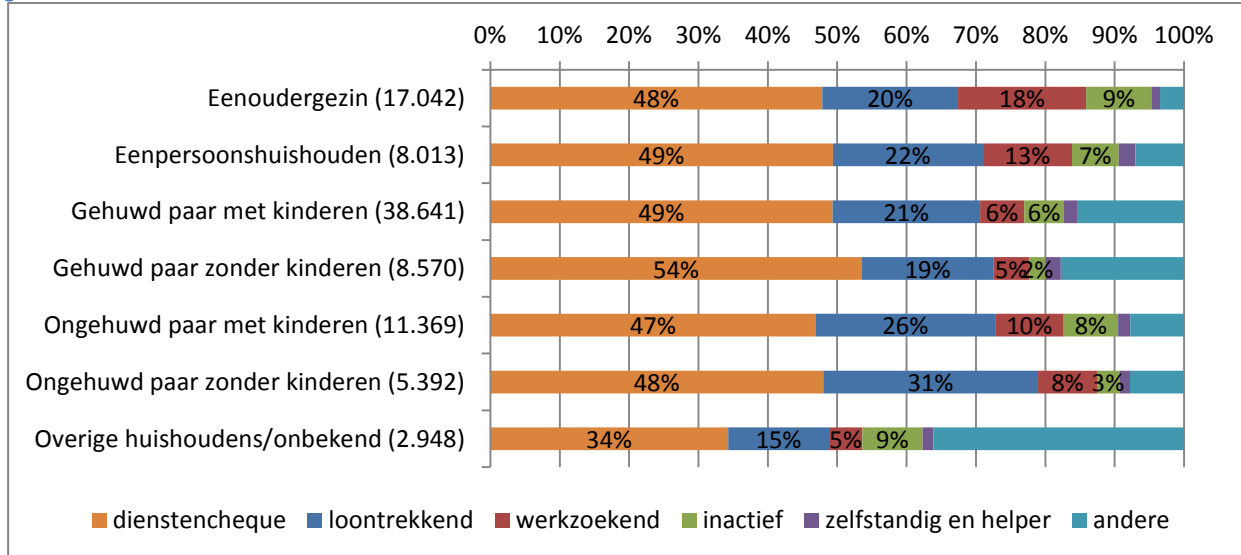
Grafiek 13: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in 4^e kwartaal 2009, naar leeftijd.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Grafiek 14 geeft de verdeling van socio-economische situatie naar type huishouden weer. Hierbij zijn er geen al te grote verschillen op te merken. Behalve voor eenoudergezinnen, meer dan bij andere gezintypen komen zij uit een werkloze situatie.

Grafiek 14: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers voor 4^e kwartaal 2009, naar gezinssituatie.

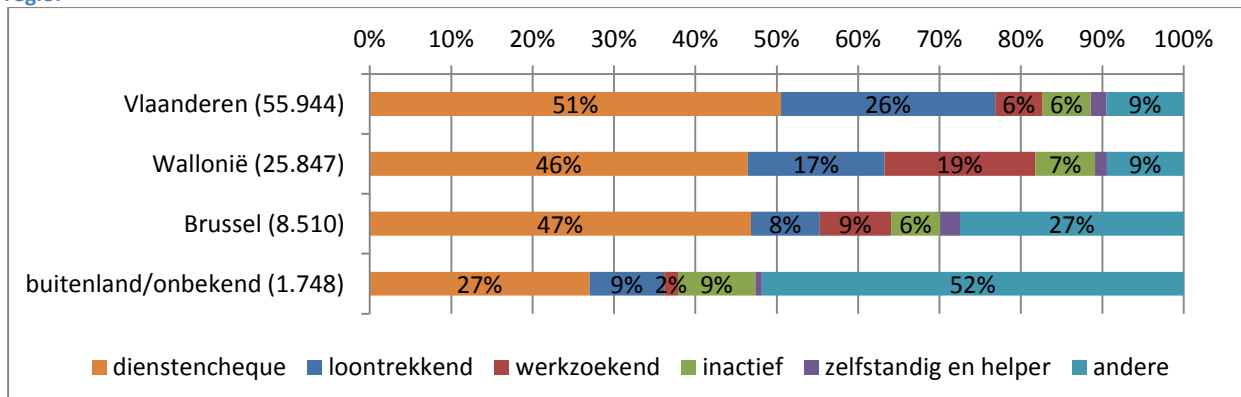

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Grafiek 15 geeft de verdeling van socio-economisch statuut naar regio weer. In Vlaanderen komen meer werknemers uit een loontrekkende situatie (26%) dan in andere gewesten. In Wallonië komen er meer personen uit een werkloze situatie (19%) dan in andere gewesten. Hierbij valt op te merken dat ook de totale werkloosheid in Wallonië hoger is dan in de andere gewesten. De categorie 'andere' (27%) is in Brussel vrij groot. Dit kan te wijten zijn aan het feit dat vele werknemers die in het 4^e kwartaal van 2009 tewerkgesteld waren nog niet in België woonden in het 4^e kwartaal 2007 en hun socio-economische situatie als dus danig nog niet gekend was.

In alle gewesten werkte ongeveer de helft van alle dienstencheque-werknemers die in het 4^e kwartaal van 2009 in het stelsel werkten ook in het 4^e kwartaal 2007 in het stelsel. Dit toont aan dat werken in het stelsel toch een redelijk stabiele tewerkstelling is in alle gewesten.

Grafiek 15: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in 4^e kwartaal 2009, naar regio.

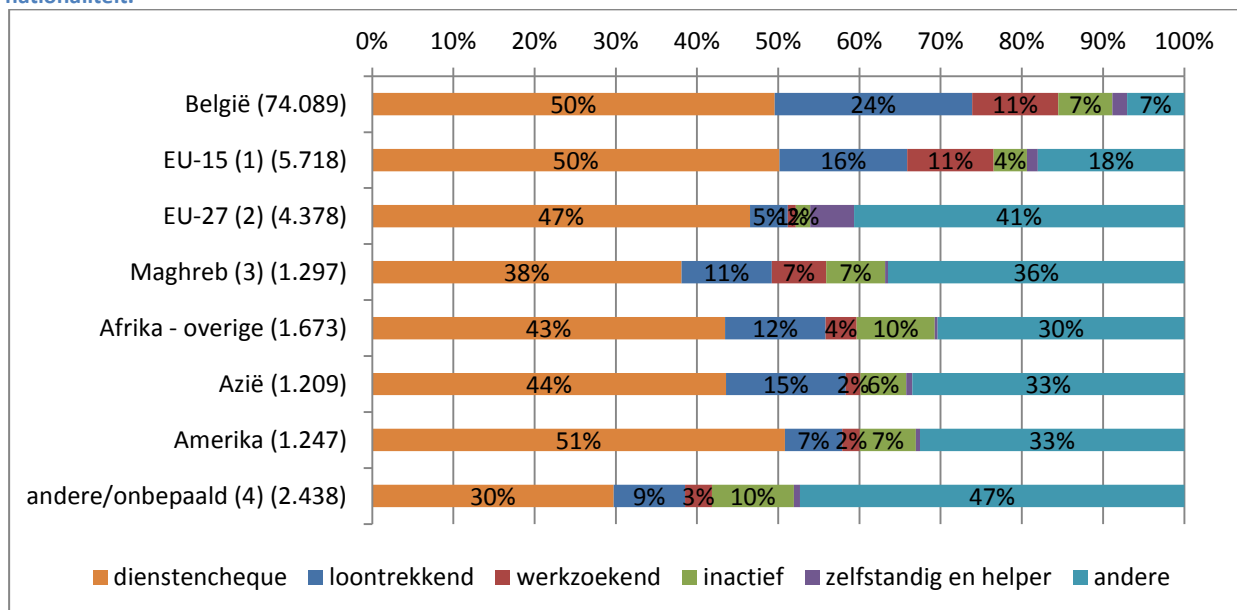

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Wat betreft de socio-economische situatie naargelang nationaliteit, blijkt voor de meeste nationaliteiten, met Belgen, Amerikanen en nationaliteiten uit EU-15 op kop, de tewerkstelling in het stelsel stabiel. Voor personen met een nationaliteit uit de Maghreb is er een kleiner aandeel die al twee jaar voordien in het stelsel werkten. Verder valt op dat slechts weinig personen met vreemde nationaliteit een job hadden of als werkloze waren geregistreerd en relatief veel personen inactief waren in vergelijking met Belgen. De grote aantallen bij categorie andere is te verklaren doordat deze personen in 2007 nog niet gekend waren bij de verschillende sociale zekerheidsinstellingen en duidt erop dat hun tewerkstelling in het stelsel voor velen een eerste tewerkstelling in België kan betekenen. Bij personen met nationaliteit uit landen van EU-27 (niet EU-15) was 5% zelfstandige of helper.

Grafiek 16: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2007 van dienstencheque-werknemers in 4e kwartaal 2009, naar nationaliteit.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Instroom uit loontrekkend

Om de instroom van personen die voordien al een job hadden te analyseren werden personen die instroomden in het vierde kwartaal 2008 en het kwartaal ervoor als loontrekkende waren geregistreerd. In totaal zijn dit 2.624 werknemers die in het 3^e kwartaal in 2008 werkten als loontrekkend buiten het stelsel en in het 4^e kwartaal van 2008 als dienstencheque-werknemers waren tewerkgesteld.

Zoals Tabel 30 weergeeft zijn werknemers die vanuit een loontrekkende situatie naar het stelsel overvloeien vaker mannen, zijn ze vaker jonger en vaker afkomstig uit Vlaanderen en van Belgische origine dan de volledige populatie dienstencheque-werknemers in 2008. 3,6% zijn mannen tegenover 2% in de volledige populatie. 7,6% is jonger dan 20 tegenover 2,3% en 32% is jonger dan 30 tegenover 23,6%. 71,5% is afkomstig uit Vlaanderen tegenover 62,6% en 87,4% is Belg tegenover 82,1% van alle dienstencheque-werknemers.

Tabel 30: Profielkenmerken van instroom in het stelsel uit loontrekkend in het 4^e kwartaal 2008.

	Kolompercentages	
	Instroom uit loontrekkend	Alle dienstencheque-werknemers
Geslacht	2.624	58.939
man	3,6%	2%
vrouw	96,4%	98%
Leeftijd	2.596	58.917
< 20	7,6%	2,3%
20 – 29	32,0%	23,6%
30 – 39	27,8%	31,1%
40 – 49	25,1%	31,0%
50 – 59	6,7%	11,0%
≥ 60	0,8%	0,9%
Regio	2.585	58.096
Brussel	5,9%	9,5%
Vlaanderen	71,5%	62,6%
Wallonië	22,6%	28,0%
Nationaliteit	2.624	58.914
Belg	87,4%	82,1%
EU-15 ¹	3,8%	6,0%
EU-27 ²	1,4%	4,1%
Maghreb ³	1,2%	1,6%
Afrika	2,3%	2,2%
Azië	1,1%	1,3%
Amerika	0,7%	1,4%
Andere-onbepaald ⁴	2,2%	1,3%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Dagloonklasse

Tabel 31 geeft de frequentieverdeling van de dagloonklasse van alle ingestroomden uit loontrekkend weer voor hun tewerkstelling vóór hun dienstencheque-baan in het derde kwartaal van 2008 en voor hun tewerkstelling als werknemer binnen het stelsel in het vierde kwartaal van 2008. Hieruit blijkt dat er meer werknemers zich in een lagere loonklasse bevinden tijdens hun tewerkstelling in het stelsel dan ervoor.

Tabel 31: Dagloonklasse voor en tijdens tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (instroom uit loontrekkend in 2008/4).

	Tewerkstelling als loontrekkend buiten het stelsel	Tewerkstelling in het stelsel
	2008/3	2008/4
Minder dan 40 euro	2%	0%
Tussen 40 en 50 euro	1%	2%
Tussen 50 en 60 euro	4%	8%
Tussen 60 en 70 euro	18%	9%
Tussen 70 en 80 euro	35%	66%
Tussen 80 en 90 euro	25%	9%
Tussen 90 en 100 euro	8%	2%
Meer dan 100 euro	6%	3%
Totaal	100%	100%
Aantal	2.288	2.422

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Arbeidstijd

Tabel 32 geeft een overzicht van overgang van arbeidsregime tussen tewerkstelling voor en tijdens het stelsel. 5% blijft voltijds werken, 5% gaat van voltijds naar deeltijds arbeidsregime. 16% werkte deeltijds voor het stelsel en voltijds in het stelsel. Het merendeel (74%) bleef deeltijds werken.

Tabel 32: Arbeidsregime voor en tijdens tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (instroom uit loontrekkend in 2008/4).

Tewerkstelling als loontrekkend buiten het stelsel	Tewerkstelling in het stelsel	
2008/3	2008/4	
Voltijds	Voltijds	5%
Voltijds	Deeltijds	5%
Deeltijds	Voltijds	16%
Deeltijds	Deeltijds	74%
Totaal		1.198

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 33 toont het gemiddeld aantal uren dat men presteerde tijdens tewerkstelling als loontrekkende en als dienstencheque-werknemer. Gemiddeld werkte meer voor tewerkstelling in het stelsel, 5,45 uur tegenover 4,45 uur. Het overgrote merendeel werkte na instroom in het stelsel minder dan ervoor: 17% tot één uur minder, 13% tot twee uur minder en 25% meer dan twee uur minder. Een minderheid (22%) werkte meer dan voorheen.

Tabel 33: Uren per dag dat een werknemer presteert voor en tijdens tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques.

	Tewerkstelling als loontrekkend buiten het stelsel	Tewerkstelling in het stelsel
	2008/3	2008/4
Gemiddeld	5,45	4,45
Vershil in uren met tewerkstelling in het stelsel		
3 uur of meer		6%
1 tot 2 uur meer		16%
gelijk		23%
1 uur minder		17%
2 uur minder		13%
3 uur of minder		25%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Sector

Wat betreft sector komen de meesten uit sector N 'administratieve en ondersteunende diensten' (onder andere uitzendarbeid) (26%), sector G 'Groot- en detailhandel' (19%) en sector Q 'Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening' (18%). Binnen stelsel zijn de meeste tewerkgesteld in sector N (31%) en sector Q (64%).

Tabel 34: Sector van tewerkstelling voor en tijdens tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques¹.

	Tewerkstelling als loontrekkend buiten het stelsel	Tewerkstelling in het stelsel
	2008/3	2008/4
C Industrie	8%	0%
G Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	19%	0%
H Vervoer en opslag	3%	0%
I Verschaffen van accommodatie en maaltijden	9%	0%
N Administratieve en ondersteunende diensten	26%	31%
P Onderwijs	3%	0%
Q Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	18%	64%
S Overige diensten	5%	3%
Andere sectoren	9%	0%
Aantal	2.202	2.140

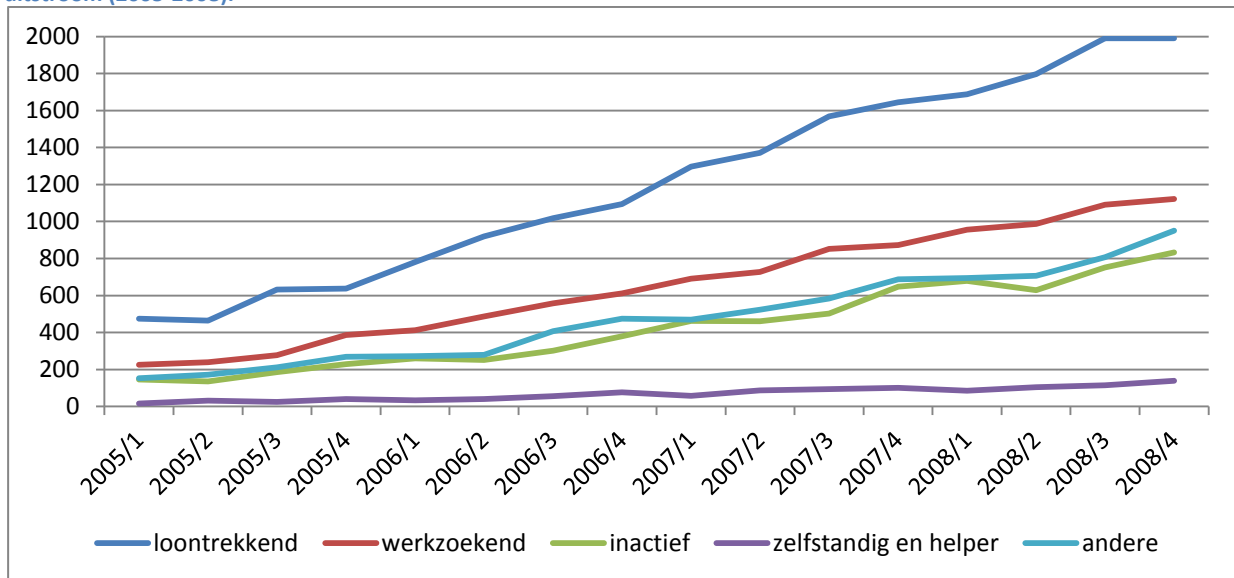
Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹volgens NACE Rev 2.

Uitstroom

Analoog met het vorige hoofdstuk wordt hier de uitstroom uit het stelsel van de dienstencheques in detail bekeken. Vanaf 2005 tot en met 2008 zijn er in totaal 64.946 personen uit het stelsel gestroomd. Van deze personen zijn er 45.475 personen die niet meer teruggekeerd zijn naar het stelsel. Deze personen zijn uitgestroomd naar een job buiten het stelsel, zijn werkloos of inactief geworden.

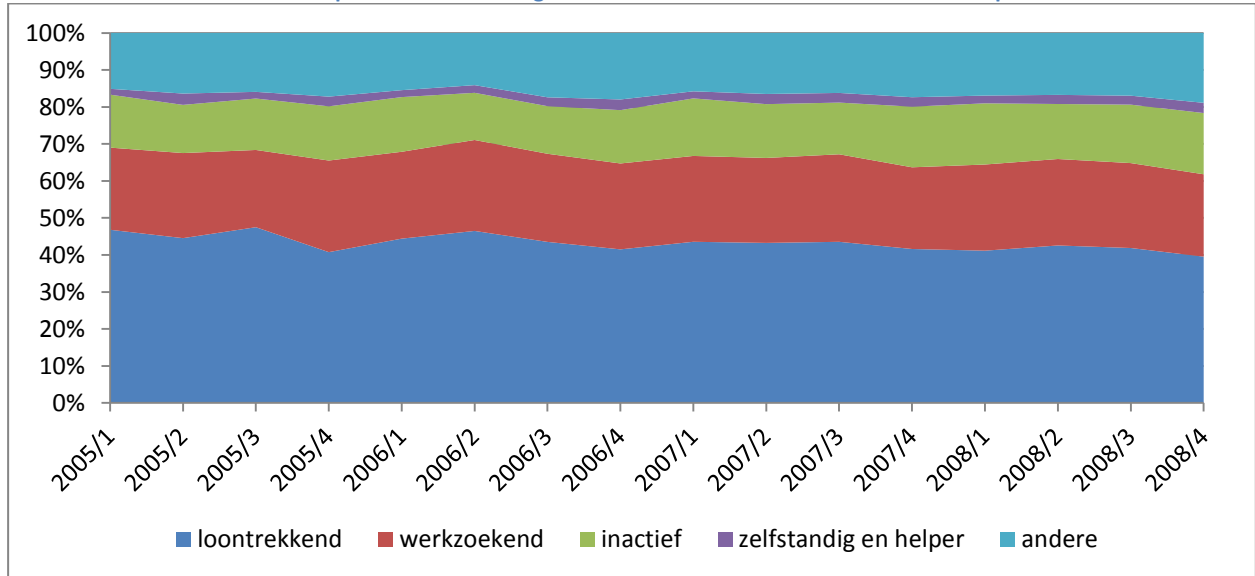
Grafiek 17: Evolutie van de definitieve uitstroom van werknemers uit het stelsel volgens socio-economische situatie na uitstroom (2005-2008).

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Grafiek 17 geeft de evolutie van het aantal uitgestroomden per kwartaal weer. Het aantal uitgestroomden werd naar socio-economische situatie (loontrekkend, werkzoekend, inactief, zelfstandig en helper of andere) opgedeeld. De gegevens zijn beperkt tot het laatste kwartaal van 2008 omdat de gegevens met betrekking tot socio-economische status voor 2009 nog niet volledig verwerkt zijn. De meeste dienstencheque-werknemers stromen uit naar een andere job buiten het stelsel. In het 4^e kwartaal 2008 zijn er 1.990 werknemers uitgestroomd naar loontrekkend. De tweede grootste uitstroom is naar werkzoekend. In het 4^e kwartaal van 2008 waren er 1.121 personen volgend op hun tewerkstelling als dienstencheque-werknemer geregistreerd als werkzoekend. Naar categorieën inactief en andere zijn er in het 4e kwartaal van 2008 respectievelijk 833 en 951 werknemers uitgestroomd. Zoals te zien in Grafiek 18 zijn de verhoudingen tussen de uitstroompercentages per categorie over de jaren heen niet gewijzigd. 40% stroomt uit naar een andere job, 3% wordt zelfstandig of helper, 22% wordt werkloos en 17% inactief. De overige 19% komt terecht in de categorie andere wat ook betekent dat ze in een niet-beroepsactieve situatie terechtkomen.

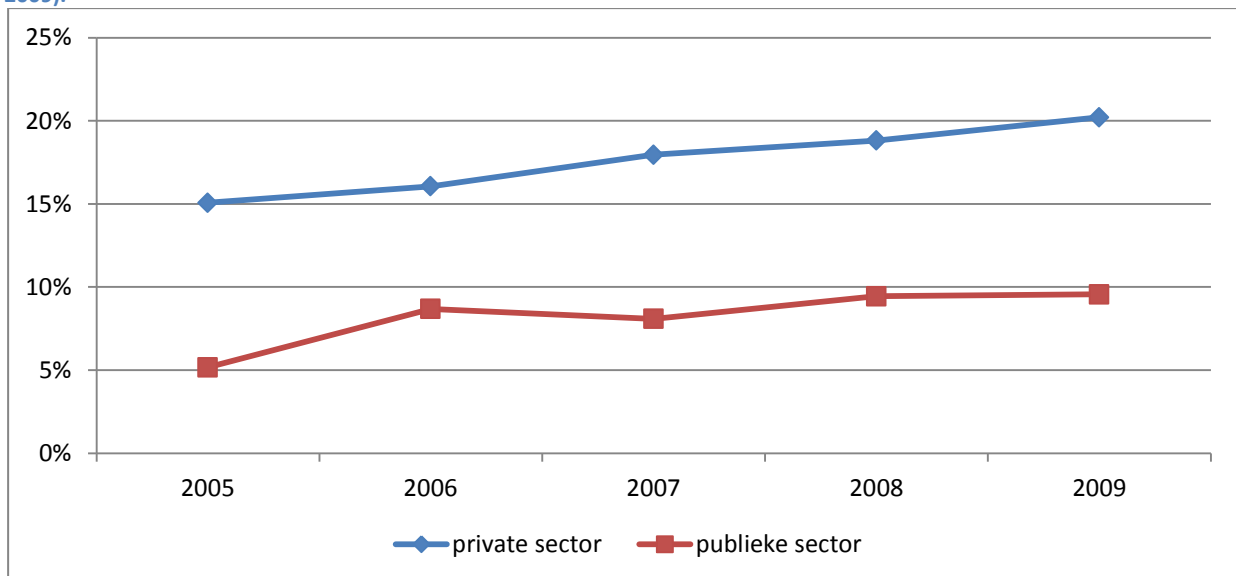
Grafiek 18: Aandeel dienstencheque-werknemers volgens socio-economische situatie na uitstroom per kwartaal.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Grafiek 19 geeft de uitstroompercentages volgens de sector weer (privé/publiek) weer. De uitstroompercentages in de private sector liggen hoger dan en zijn in de loop van 2005 tot 2009 sterker gestegen dan in de publieke sector. In 2009 stroomde 20% van de werknemers uit de private sector uit het stelsel. In de publieke sector stroomde slechts 10% uit het stelsel.

Grafiek 19: Evolutie van uitstroompercentages ten opzichte van alle werknemers in het stelsel volgens sector (2005-2009).

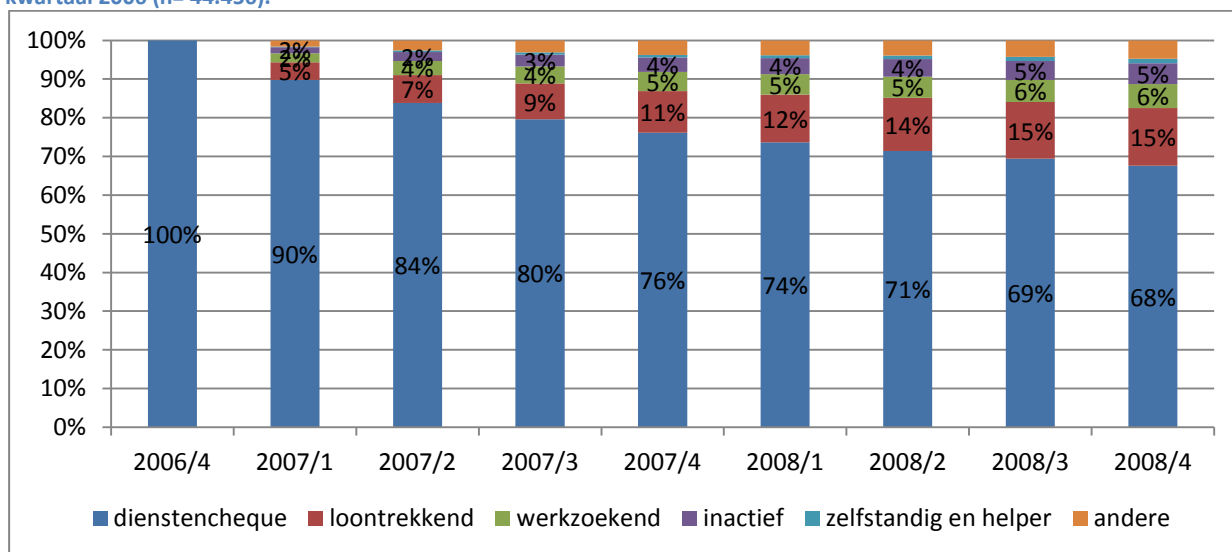

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Evolutie van het socio-economische statuut na tewerkstelling in het dienstenchequesysteem

Grafiek 20 geeft de socio-economische situatie van dienstencheque werknemers tewerkgesteld in het 4^e kwartaal 2006 weer. Van de personen die in het vierde kwartaal van 2006 tewerkgesteld waren in het stelsel van de dienstencheque is na 1 jaar nog steeds ongeveer 75% werkzaam in het stelsel. Na 2 jaar is dat iets minder dan 70%. Uit grafiek 14 valt af te leiden dat na 2 jaar nog steeds meer dan twee derden van de dienstencheque-werknemers die in het 4^e kwartaal 2006 tewerkgesteld waren, in het stelsel werken (68%). Een groot deel van de uitgestroomden werden loontrekkend (15%). 6% is werkzoekend en 5% is inactief geworden. 5% behoort tot de categorie 'andere' wat wil zeggen dat ze niet werkend of werkzoekend zijn en dat ze ook geen enkele vorm van uitkering ter compensatie van loon ontvangen.

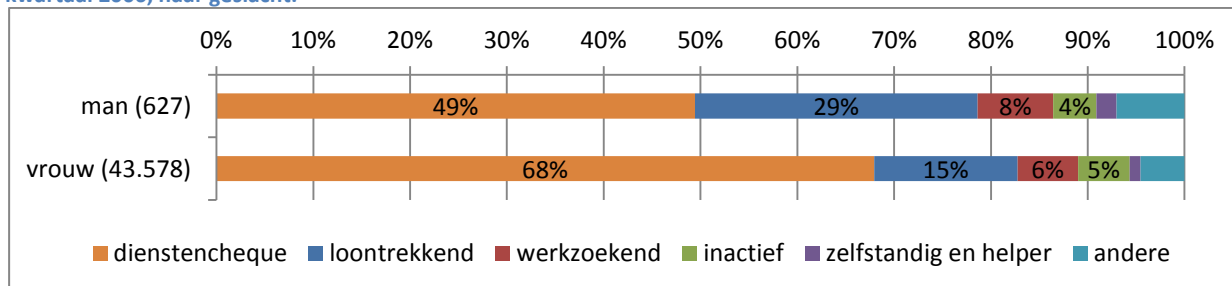
Grafiek 20: Evolutie van de socio-economisch situatie van dienstencheque-werknemers na tewerkstelling in het 4^e kwartaal 2006 (n= 44.456).

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

In de volgende grafieken worden de socio-economische situatie in het 4^e kwartaal van 2008 bekeken voor dienstencheque-werknemers die tewerkgesteld waren in het 4^e kwartaal 2006 en worden daarbij opgesplitst naar profielkenmerken, namelijk geslacht, leeftijd, regio, nationaliteit en gezinssituatie. Een groter aandeel vrouwen werkt na 2 jaar nog steeds in het stelsel van de dienstencheque (zie Grafiek 21). Meer mannen dan vrouwen zijn 2 jaar na tewerkstelling in het stelsel loontrekkend. Dit duidt erop dat de tewerkstelling in het stelsel voor vrouwen veel stabielere en duurzamer is dan dat dit voor mannen is.

Grafiek 21: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4^e kwartaal 2006, naar geslacht.

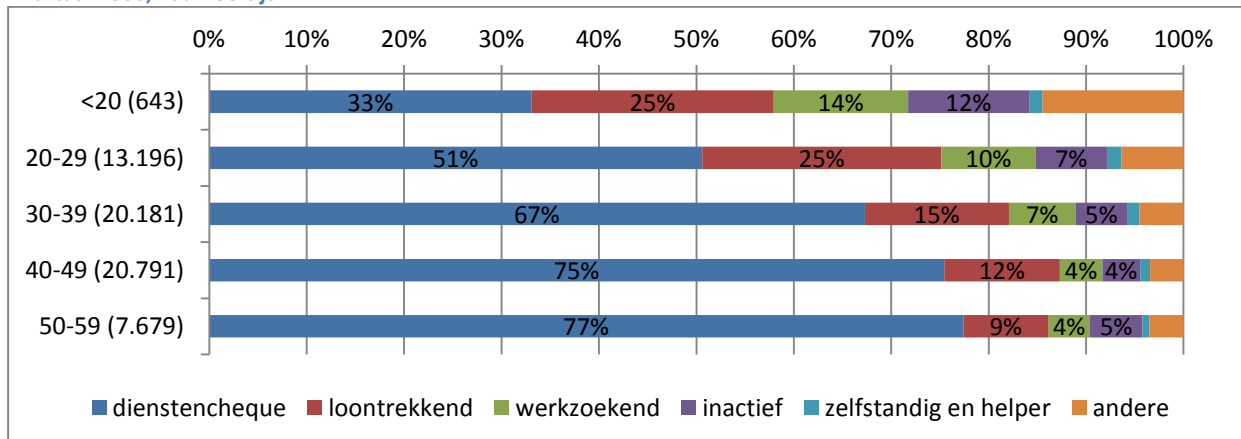

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Zoals in Grafiek 22 te zien speelt ook de leeftijd van dienstencheque-werknemers een rol in de uitstroom. Vooral bij oudere leeftijdsgroepen zien we een groter aandeel dat twee jaar nadien ook nog in het stelsel tewerkgesteld zijn. Meer dan drie vierden van werknemers tussen 40 en 60 jaar werkten in 2008 nog steeds in het stelsel, terwijl dit bij werknemers onder 30 jaar slechts de helft is. Voor jongere leeftijdsgroepen is de uitstroom naar werk veel groter dan bij de ouderen alsook de uitstroom naar werkzoekend. Dit bevestigt dat jongeren hun tewerkstelling in het stelsel als een tijdelijke job beschouwen en dit als een opstap gebruiken naar ander werk.

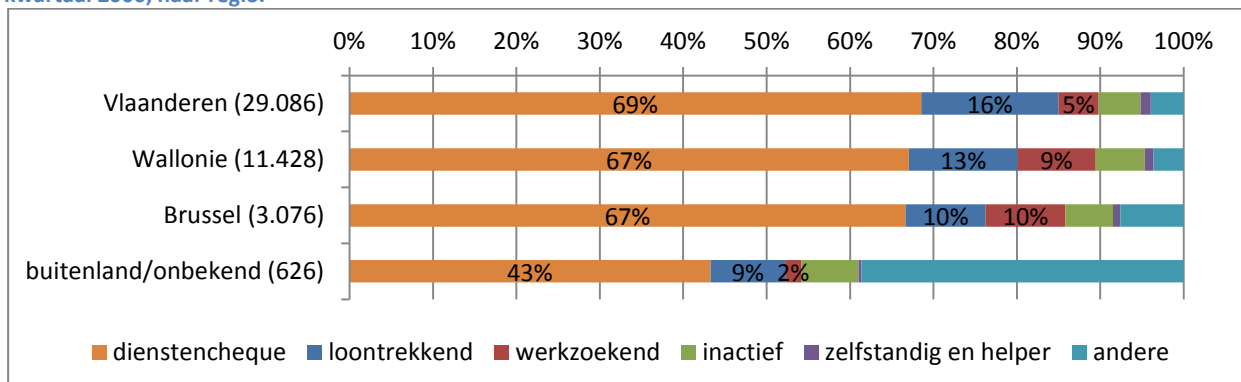
Grafiek 22: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4^e kwartaal 2006, naar leeftijd.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Grafiek 23 toont de socio-economische situatie van werknemers naar woonplaats. In alle regio's is het aandeel werknemers dat nog steeds in het stelsel werkt even groot. Dit betekent dat de regio waar men woont geen invloed heeft op hoe stabiel de tewerkstelling in het stelsel is. De uitstroom naar werk is iets groter in Vlaanderen (16,3%) dan in Wallonië (13,0%) en Brussel (9,3%). De uitstroom naar werkloosheid is het grootst in Brussel (9,6%) gevolgd door Wallonië (9,2%).

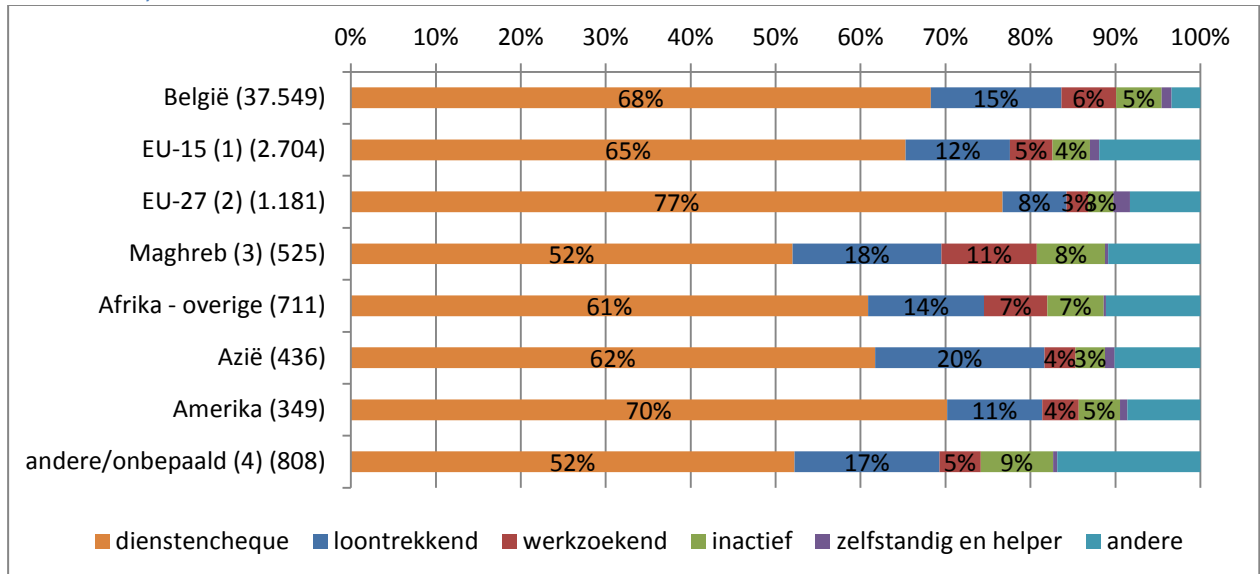
Grafiek 23: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4^e kwartaal 2006, naar regio.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Grafiek 24 toont de uitstroom naar nationaliteit. Voor personen met een nationaliteit uit EU-27 (maar niet EU-15) is werken in het stelsel zeer stabiel en langdurig in vergelijking met de anderen. 77% van hen werkte in 2008 nog steeds in het stelsel en slechts weinig van hen stromen door naar een andere job buiten het stelsel (8%). Ook voor werknemers met een nationaliteit uit Noord- of Zuid-Amerika gevolgd door Belgen is tewerkstelling in het stelsel eerder stabiel. De groep met het aandeel minst werkenden in het stelsel zijn personen met nationaliteit uit de Maghreb (52%). Deze groep heeft tevens het grootste aandeel werkzoekenden (11%) maar ook een groot aantal werkenden buiten het stelsel (18%).

Grafiek 24: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4^e kwartaal 2006, naar nationaliteit.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

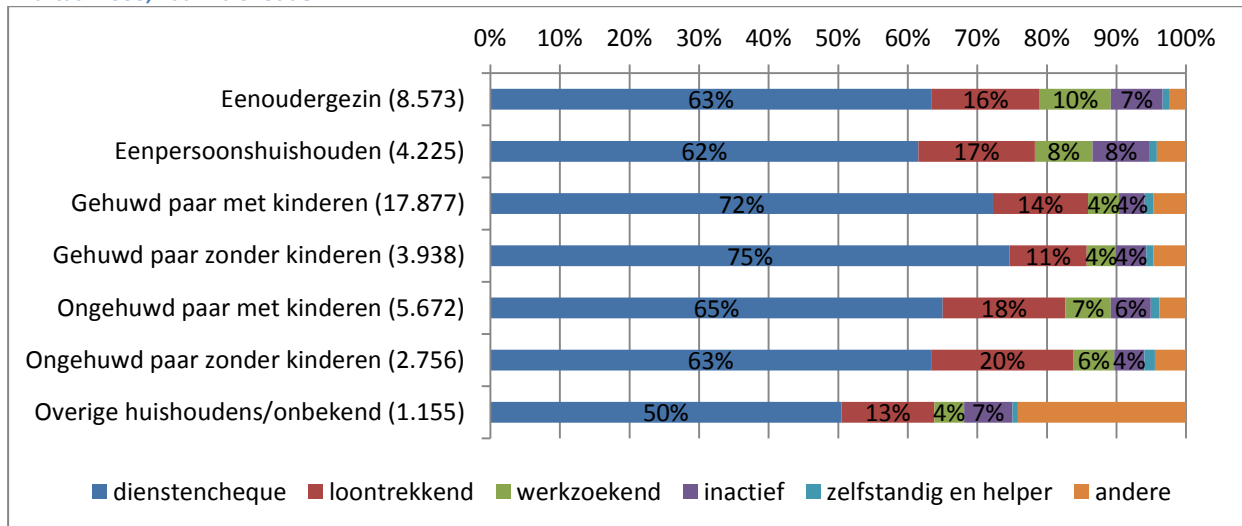
² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Er zijn geen al te grote verschillen waar te nemen wat betreft huishouden (Grafiek 25). Voor gehuwde paren is werken in het stelsel meer langdurig dan bij andere categorieën. Er zijn iets meer loontrekkenden bij ongehuwde paren en een iets grotere uitstroom naar werkloosheid bij eenoudergezinnen.

Grafiek 25: Socio-economische situatie in 4^e kwartaal 2008 van dienstencheque-werknemers tewerkgesteld in 4^e kwartaal 2006, naar huishouden.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Uitstroom naar loontrekkend

Om de uitstroom naar loontrekkend uit het stelsel naar een andere baan van naderbij te bekijken, zal gefocust worden op alle personen die in het vierde kwartaal van 2007 uitgestroomd zijn uit het stelsel naar een andere loontrekkende baan. In totaal zijn dit 1.518 personen die in het derde kwartaal als werknemer in het stelsel werkten en in het vierde kwartaal buiten het stelsel als loontrekkend tewerkgesteld waren. Van deze personen was 22% na een kwartaal niet meer geregistreerd als loontrekkend. Het merendeel (71%) was na een jaar (in het 4^e kwartaal 2008) nog steeds zonder onderbreking als loontrekkend aan het werk.

Tabel 35 toont de profielkenmerken van alle uitgestroomden naar loontrekkend in het 3e kwartaal 2007. Met betrekking tot leeftijd is er een verschil op te merken. Bij de uitstroom naar loontrekken zijn er meer jongeren dan er over het algemeen in het stelsel werken. 40% is jonger dan 30 jaar tegenover 21% bij dienstencheque-werknemers. Ook naargelang regio is er een verschil te merken. Relatief gezien stromen er meer personen uit naar loontrekkend in Vlaanderen dan in Wallonië. Dit kan deels verklaard worden door verschillen in werkgelegenheid die kenmerkend zijn voor de regio's. Met betrekking tot nationaliteit zijn er relatief iets meer Belgen die uitstromen naar loontrekkend.

Tabel 35: Profielkenmerken van uitstroom naar loontrekkend in het 3^e kwartaal 2007.

	Kolompercentages	
	Uitstroom naar loontrekkend	Alle dienstencheque-werknemers
Geslacht	1.517	58.939
man	4%	2%
vrouw	96%	98%
Leeftijd	1.518	58.917
< 20	2%	1%
20 – 29	38%	20%
30 – 39	28%	32%
40 – 49	24%	33%
50 – 59	7%	12%
> 60	0%	1%
Regio	1.493	58.096
Brussel	8%	9%
Vlaanderen	70%	64%
Wallonië	22%	27%
Nationaliteit	1.518	58.914
Belg	85%	82%
EU-15 ¹	5%	6%
EU-27 ²	1%	4%
Maghreb ³	2%	1%
Afrika	2%	2%
Azië	2%	1%
Amerika	1%	1%
Andere-onbepaald ⁴	3%	2%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden

² Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië

³ Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië en Libië

⁴ Kandidaat-lidstaten (Turkije, Kroatië, Macedonië, IJsland, Montenegro), andere Europese landen, Oceanië en onbekend

Tabel 36 geeft de frequentieverdeling van de duur van tewerkstelling in het stelsel van de uitgestroomden in het 3^e kwartaal 2007 en van alle dienstencheque-werknemers voor hetzelfde kwartaal. De meeste personen die uitgestroomd naar loontrekkend zijn vaker minder lang in het stelsel tewerkgesteld. Bijna de helft van hen werkte minder dan 6 maand in het stelsel. Bij alle dienstencheque-werknemers samen bedraagt dit minder dan een derde.

Tabel 36: Duur van tewerkstelling van uitstroom naar loontrekkend in het 3^e kwartaal 2007.

	Uitstroom naar loontrekkend	Alle dc-werknemers
< 6 maand	49%	29%
6 maand – 1 jaar	24%	22%
1 jaar – 2 jaar	16%	26%
Meer dan 2 jaar	11%	24%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Dagloonklasse

Tabel 37 geeft de verdeling van de dagloonklasse van werknemers weer tijdens hun tewerkstelling in het stelsel en tijdens hun tewerkstelling als loontrekkende buiten hun stelsel. In de frequentietabel is te zien dat er zich meer personen in een hogere loonklasse bevinden bij tewerkstelling als loontrekkend dan tijdens hun tewerkstelling als dienstencheque-werknemer. In het eerste kwartaal als loontrekkende buiten het stelsel hadden bijna 70% van alle werknemers een dagloon van meer dan 70 euro tegenover slechts 45% van alle werknemers tijdens hun tewerkstelling in het stelsel. Van de werknemers die na een jaar nog steeds als loontrekkende waren tewerkgesteld verdiende 83% meer dan 70 euro.

Tabel 37: Dagloonklasse van tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (uitstroom naar loontrekkend in 2007/4).

	Tewerkstelling in het stelsel	Tewerkstelling als loontrekkend	
	2007/3	2007/4	2008/4
Minder dan 40 euro	4%	1%	1%
Tussen 40 en 50 euro	5%	1%	1%
Tussen 50 en 60 euro	14%	9%	2%
Tussen 60 en 70 euro	31%	20%	14%
Tussen 70 en 80 euro	34%	39%	30%
Tussen 80 en 90 euro	8%	19%	31%
Tussen 90 en 100 euro	2%	6%	12%
Meer dan 100 euro	1%	5%	10%
Totaal	100%	100%	100%
Aantal	1.504	1.375	1.160

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Ook in Tabel 38 is te zien dat het merendeel van de personen die na hun tewerkstelling in het stelsel een andere baan hebben een hoger dagloon ontvangen dan voorheen. 30% van de loontrekkenden in het vierde kwartaal 2007 komt twee klassen hoger terecht en 24% één klasse hoger. 25% blijft in dezelfde loonklasse. Personen die na een jaar nog steeds loontrekkend zijn verdienen vaker meer. 43% stijgt twee klassen, 26% stijgt één klasse en 20% blijft binnen dezelfde dagloonklasse.

Tabel 38: Verschil dagloonklasse tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (uitstroom naar loontrekkend in 2007/4).

	2007/4	2008/4
Twee of meer klassen hoger	30%	43%
Een klasse hoger	24%	26%
Gelijk dagloonklasse	25%	20%
Een klasse lager	14%	7%
Twee of meer klassen lager	8%	4%
Totaal	100%	100%
Aantal	1.363	1.149

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Arbeidstijd

Wat betreft het arbeidsregime is in Tabel 39 te zien dat de meeste deeltijds tewerkgesteld waren in het stelsel en dit ook zijn in hun volgende tewerkstelling. Voor het kwartaal na het stelsel bedroeg dit 66% en voor een jaar na tewerkstelling in het stelsel 56%. Een groot aandeel van werknemers werkte deeltijds in het stelsel om daarna voltijds aan de slag te gaan (respectievelijke 19% en 29% voor het kwartaal en jaar na tewerkstelling in het stelsel).

Tabel 39: Arbeidsregime tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques (uitstroom naar loontrekkend in 2007/4).

Tewerkstelling in het stelsel 2007/3	Tewerkstelling als loontrekkende buiten stelsel	2007/4	2008/4
Voltijds	Voltijds	6%	8%
Voltijds	Deeltijds	9%	7%
Deeltijds	Voltijds	19%	29%
Deeltijds	Deeltijds	66%	56%
Totaal		1.389	1.198

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Tabel 40 geeft het gemiddelde en het verschil in het aantal uren dat men werkt per dag tijdens en na tewerkstelling in het stelsel. Gemiddeld werkte men in het stelsel 4 uur per dag en buiten het stelsel 6 uur per dag. Het grootste aandeel (39%) werkt gemiddeld 3 uur per dag meer dan tijdens hun tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques. Ongeveer een kwart werkte één tot twee uur meer per dag en ongeveer een vijfde werkte een gelijk aantal uren per dag. Slechts 17% werkt minder dan voorheen.

Tabel 40: Uren per dag dat een werknemer presteert tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques.

	Tewerkstelling in het stelsel	Tewerkstelling als loontrekkend buiten stelsel	
	2007/3	2007/4	2008/4
Gemiddeld	4,18	5,85	6,01
Vershil in uren met tewerkstelling in het stelsel			
3 uur of meer		39%	39%
1 tot 2 uur meer		24%	25%
gelijk		20%	19%
1 uur minder		12%	10%
2 of minder		5%	7%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

Sector

Binnen het stelsel waren de meesten die uitstroonden naar loontrekkend in het 4^e kwartaal 2007 tewerkgesteld in de sector van de administratieve en ondersteunende diensten, hieronder bevinden zich arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus (Tabel 41). Na hun tewerkstelling in het stelsel was een groot aantal nog steeds tewerkgesteld binnen deze sector (37%). Verder ging een groot aantal werken binnen de sector van de menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (21%), de sector van groot- en detailhandel (15%) en sector van het verschaffen van accommodatie en maaltijden (9%).

Tabel 41: Sector van tewerkstelling tijdens en na tewerkstelling in het stelsel van dienstencheques.

	Tewerkstelling in het stelsel	Tewerkstelling als loontrekkend buiten het stelsel	
	2007/3 ¹	2007/4 ¹	2008/4
C Industrie	0%	4%	6%
G Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	0%	15%	18%
H Vervoer en opslag	0%	2%	3%
I Verschaffen van accommodatie en maaltijden	0%	9%	9%
N Administratieve en ondersteunende diensten	91%	37%	26%
O Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	0%	2%	2%
P Onderwijs	0%	6%	6%
Q Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	6%	21%	23%
S Overige diensten	1%	0%	3%
Andere sectoren	1%	4%	6%
Totaal	100%	100%	100%
Aantal	1.521	1.360	1.198

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, berekeningen: FOD WASO.

¹ omgezet van NACE Rev. 1.1 naar NACE Rev. 2.

Conclusie

Sinds het ontstaan van het stelsel is het aantal werknemers toegenomen tot 100.246 werknemers in het vierde kwartaal 2009. In totaal waren er tussen het derde kwartaal 2004 en het vierde kwartaal 2009 170.072 unieke personen tewerkgesteld in het stelsel.

Met betrekking tot profielkenmerken zijn volgende evoluties waar te nemen:

- Het overgrote merendeel zijn vrouwen hoewel het aandeel mannen licht gestegen is
- Ongeveer de helft is tussen 20 en 40 jaar en een derde tussen 40 en 50 jaar, laatste jaren zijn er meer ouderen tewerkgesteld in het stelsel (tot 13%)
- Opvallend is dat tewerkstelling in het stelsel belangrijk is bij eenoudergezinnen
- In het begin waren werknemers uit de Vlaamse provincies meer vertegenwoordigd dan de andere provincie maar de laatste jaren is het aantal werknemers uit de Waalse provincies en vooral uit Brussel sterk toegenomen.
- Steeds meer werknemers met buitenlandse nationaliteit (voornamelijk uit EU) werken in het stelsel. De meeste van hen wonen voornamelijk in Brussel.

Wat betreft de tewerkstelling kunnen volgende conclusie getrokken worden:

- Brussel, gevolgd door Antwerpen en West-Vlaanderen worden het vaakst aangegeven als plaats van tewerkstelling. Maar Brussel is vaak de plaats waar de hoofdzetel van de onderneming gevestigd is en niet waar de werknemer effectief tewerkgesteld is. Banen met vestigingsplaats in Wallonië zijn in de loop van de jaren relatief het meest toegenomen.
- Als naar de lokale vestiging als plaats van tewerkstelling gekeken wordt dan scoren Antwerpen, West- en Oost-Vlaanderen veel hoger. Maar de registratie van dit gegeven is niet altijd even betrouwbaar.
- Het aandeel voltijdse werknemers is niet veel gewijzigd: ruim een op tien werkt met een voltijds arbeidscontract. Relatief meer werknemers werken voltijds in de publieke sector dan in de private sector. Mannen, jonge werknemers, woonachtig in Brussel en/of met buitenlandse nationaliteit werken vaker voltijds. Interessant is ook dat het aantal personen die minder dan 6 maanden in het stelsel werken even vaak voltijds werken dan personen die al langer in het stelsel werkzaam zijn.
- In de publieke sector zijn er meer personen die in een volledig kwartaal meer gepreseeteerd hebben dan in de private sector. Opvallend is ook dat werknemers met nationaliteit uit EU-27 vaak meer presteren in een kwartaal dan andere nationaliteiten.
- In het begin bij het ontstaan van het stelsel lag het loon tussen 60 en 70 euro per dag en is dit laatste jaren gestegen naar een loon tussen 70 en 80 euro per dag. Het loon ligt iets hoger in publieke sector. Er is geen verschil naar geslacht of wat betreft leeftijd. Bij Vlaamse werknemers ligt het loon iets hoger. Ook personen met Belgische nationaliteit hebben een hoger dagloon dan anderen.

Wat betreft de duur van tewerkstelling van werknemers binnen het stelsel blijkt 85% na 6 maand, 64% na jaar en 50% na 2 jaar nog steeds in het stelsel tewerkgesteld te zijn.

- In de private sector werken meer werknemers die minder lang in het stelsel werkzaam zijn dan in publieke sector.

- Meer vrouwen, ouderen en werknemers met Belgische nationaliteit werken langer in het stelsel. Vooral personen uit Brussel en/of met nationaliteit uit Maghreb en Afrika werken minder lang in het stelsel dan anderen.

De instroom in absolute cijfers neemt nog steeds toe maar minder sterk dan in de eerste jaren. De meesten komen uit een inactieve situatie (minder dan de helft), gevolgd door situatie als werkend (ongeveer 1 op 3). Werklozen vormen de kleinste groep van de nieuwe werknemers (ongeveer 1 op 5). Wat instroom naar profielkenmerken betreft kunnen volgende conclusie getrokken worden:

- Meer vrouwen dan mannen en meer ouderen dan jongeren zijn al langer in het stelsel werkzaam. De socio-economische situatie voor hun tewerkstelling verschilt niet naar geslacht of leeftijdsgroep.
- In Vlaanderen komen werknemers vooral uit een loontrekkende situatie terwijl in Wallonië vooral uit werkloosheid en in Brussel voornamelijk uit een inactieve situatie.
- Meer werknemers uit een eenoudergezin komen uit een werkloze situatie dan bij andere gezinstypes.
- Wat betreft nationaliteit zijn het vooral Belgen die voordien loontrekkende waren.
- Personen die ingestroomd zijn uit een andere job hadden vaker een hoger loon en werkten meer uren dan tijdens hun tewerkstelling in het stelsel.

De uitstroom ligt veel lager dan de instroom wat betekent dat de meeste werknemers langer in het stelsel blijven. De meeste van hen stromen uit naar een andere job (minder dan de helft), gevolgd door niet-beroepsactieve situatie (ongeveer 1 op 3) en werkloosheid (ongeveer 1 op 5). Eveneens blijkt het aantal personen die meerdere malen in en uitstromen goed mee te vallen (ongeveer 10% van alle personen die ooit in het stelsel gewerkt hebben). Aan de hand van de analyse van de uitstroom kunnen we besluiten dat:

- voornamelijk vrouwen en ouderen langer in het stelsel werkzaam blijven. Meer mannen en meer jongere werknemers stromen uit naar loontrekkend dan vrouwen en ouderen.
- Geen opmerkelijke verschillen naargelang de regio waar men woont als ook het type huishouden waarin men leeft.
- Opvallend is de langdurige tewerkstelling voor personen uit EU-27 (niet EU-15).
- Personen die uitgestroomd zijn naar een andere job hebben vaker een job met een hoger loon en presteren meer uren dan tijdens hun tewerkstelling in het stelsel.